

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулаа!

БУРЯД ҮНЭН

1921 оной
декабриин 21-нээ
гарана

Бүгдэ
арадай
газетэ

1996
ДЕКАБРИИН
20

Үбэлэй дунда сагаан
хулгана
барын 1
ПЯТНИЦА
гарагай 6
№244 (19584)
Газетын сэн
хэлсээтэ.

Декабриин 22-Энергетигэй үдэр

НАЙДАЛ ДҮҮРЭН АЖАЛЛАЯ!

Энэ үдэр би тоо, баримтануудта үндэслэн, Бурядай нийтэ нэгэн энергетическэ системэдэ тохёолдоһон бодото байдал харуулаха хүсэлэнтэйб. Экономикын эшэ үндэһэн болохо хамгаалаагүй наа, республикын ажабайдалда ямар гасалануудые ушаруулаха гэжэ хараад үзэе.

Бидэ манай республикые элшэ хүсэһэй талаар хүсэд хэмжээндэ хангажа шадахагүй байнабди. Эрхүүһээ, Гусиноозерскын ГРЭС-һээ бидэ 90 процент хүртээр элшэ хүсэ ашагланабди. Тийхэдэ элшэ хүсэһэй ехэнхи хубиинь худалдажа абанабди. Ондоо тээһээ элшэ хүсэ хэрэглэһэнэй түлөө түлбэриинь "Бурятэнерго" акционернэ бүлгэм түлэхөөр уялгалагданхай.

Нийтэ нэгэн энергетическэ системые намар-үбэлэй хаһада

бэлдэлгэ орёо хүшэр байдалда үнгэрөө. Түрүүшын ээлжээндэ 175 Гкал/час хүсэтэй 8 энергетическэ котелнуудые, 30 МВт хүсэтэй турбогенератор капитална аргаар заһабарилга хараалагдан байгаа. Гэбэшье, материально-техническэ талаар заһабарилгын хүдэлмэринүүдые хүсэд хэмжээндэ ябуулаагүйбди. Мүнгэ зөөрийн дуталдаһанһаа боложо, хамта дээрээ 440 т/час хүсэтэй дээрэ нэрлэгдэһэн турбоагрегадтай 2 котелнуудые түсэбэй ёһоор заһабарилжа шадаагүйбди.

Т и и г электростанцинуудай, мүн электросетьнүүдэй заһабарилгын хүдэлмэринүүд хүсэд дүүргэгдээгүй. Нёдондо жэлэйхидээ адли эдэ хүдэлмэринүүд хизаарлагдан хэмжээндэ дүүргэгдээ.

Заһабарилгын хүдэлмэринүүдһээ гадна электростанцинуудые техническэ талаар зэбсэгжүүлгын ба һэлбэн шэнэлэлгын асуудалнууд шангаар табилаа һэн. Түсэбэй ёһоор 2-дохи ТЭЦ-эй 1-дэхи котел, 4-дэхи ТЭЦ-эй 7-дохи котел түгшын шулуун нүүрһэ хэрэглэдэг болоһонһоо хойно һэлбэн шэнэлэгдээ.

Нийтэ нэгэн энергетическэ системэдэ 1-дэхи ТЭЦ-эй гол түхээрлэг хэрэгсэлнүүдэй 59,8 процентнь хуушаржа, горнтой наад түбэг татаа. Тимлюйн ТЭЦ-эй гол ба хамһабарилгын цехүүдэй түхээрлэгнүүдэй, үйлдбэрийн байшангуудай дулаа ба элшэ хүсэ дамжуулаха хоёр томо түхээрлэгнүүдэй болон дизельн электростанцинууд хуушаржа, ажалдамнай наад татана. 1-дэхи ТЭЦ-ые техническэ талаар зэбсэгжүүлхэ ба һэлбэн шэнэлхэ програмада мүнгэн зөөри һомологдонгүй. 2-дохи ТЭЦ-тэ шэнэ хүсэһүүдые ашагалагада тушааха хэрэгтэ баһал мүнгэн зөөри таһалагданагүй. Энэнь Улаан-Үдэ хотын ажаһуушадые элшэ хүсөөр хангалгада аюултай байдал ушаруулаа. Энэцдэ Буряад Республикын Правительство ёһотой анхарал хандуулаха зэргэтэй.

(Үргэлжэлэлэнь 2 - дохи нюурта).

ЭНЭ ДУГААРТАМНАЙ:

"Гэрэл түхөөжэ, дулаа үгэжэ"

(Май һараһаа хойшо салингаа абаашьегүй наа, сэдхэлээрээ оролдожо хүдэлнэ)

"Зонбй түлөөдэ
аадар, шуургые
үһэрижэ..."

... Бодол бүхэнш
бүрилдэн
толгойдош эһээд,
Бурялан гарабал,
тэрэ угаа найхан...

Телевидени юу харуулнаб?

"Буряад үнэн" - 97

ХОЁР ҮДЭР СОО ҮРДИЕЛ!

Буряад Республикын Почтын хэлхээ холбооной федеральна управлени 1997 оной түрүүшын хахадта хэблэлдэ захил хэлгын ехэ урагшагүй байһанһаа уламжалан, Шэнэ жэлэй урда декабриин 26-27-до, оройдоол 2 үдэрэй туршада 50 процент хүнгэлэлтэтэй захил абаха тухай мэдүүлбэ.

Хүндэтэ уншагшад! Энэ 2 үдэр соо үрдижэ, захил хээ наа, почтын гаргашын хахад сэн, мүн газетымнай каталожно хахад сэн түлөөд, 1997 оной феввалиин 1-һээ 5 нарын туршада "Буряад үнэн" газетээ абаха аргатай болохот.

Почтын албанай энэ дуралхалые һамбаашалан, хахад сэнгээр захил хэжэ, түрэл "Үнэн" сонингоо дэмжэхэ байһандатнай найданабди. 75 жэлэйнгээ оёе угтаха байһан ори ганса буряад газетээ буряад уншагшад дэмжээгүй наа, ондоо хэншье туһалхагүй гэжэ ойлгосотой ха юм.

Хүндэтэ нүхэд! Декабриин 26-27-ной үдэрнүүдтэ хахад сэн хүнгэлэлтэтэй захил хэхээ шамдаял даа! Захилай сэн хотодо, хүдөөдэ ондоо байха гээд һануулаа:

хотодо - 40325 түх.

хүдөөдэ - 39625 түх.

Энэ 2 үдэртэ захибал, 40 мянган түхэригөө алмаха байнат. Шамдаял, нүхэд!

Редколлеги.

"БАЙДАЛАА ХИНАЛТА ДОРОО АБАХА"

хүтэлбэрилгын онсо гурим нэбтэрүүлэнгүй аргагүй байгаа гэжэ тэмдэглэмээр.

Федеральна Правительствын зүгһөө 1994 онһоо хойшо баришатай дэмжэлгэ хүргэгдөөгүй гэжэ экономикын министр Н.И. Атанов элидхэл соогоо онсолбо. Республикын урда абаһан финансова уялгынгаа талаар оройдоол 41 процентийн бэлүүлжэ шадаа. Иймэ байдалда өөһэдэйн продукция, эд бараа үйлдбэрилгые үргэдхэжэ, республиканска болон гүрэнэй захилнуудые һэргээхэ гэхэн дуралхал оруулагдаа. Нийтын болон экономическа хуули ёһо сахилгыг шангалдаха, гэмтэ ябадал гаргалгатай тэмсэл

түбхын түрүүндэ бэлүүлхэ зорилгонууд болохо ёһотой. 1997 ондо экономикые болон социальна ажаһуудалые хүтэлбэрилгын онсо гуримай байдалда ажал ябуулгын түсэб баталагдаа.

Буряад Республикын финансын министр Г.В. Шлыкова Правительствын ажал ябуулгын программа бэлүүлхэ талаар министрствын хүдэлмэри тухай элидхэл хэжэ, олон дуралхалнуудые оруулан байна. Бюджетдэй гаргашануудые бага болголдо, республика дотор вексель нэбтэрүүлгэдэ тэрэ онсо анхаралаа хандуулаа.

Мүнгэ хаанаһаа абахаб гэхэн асуудал үргэнөөр зүбшэн

хэлсэгдээ. Улаан-Үдэ хотодо болон Захаминай аймагта гар дээрэ байһан мүнгэнэй эрьесэ гуримшуулаха талаар хэмжээнүүд тухай хөөрөлдөөн болоо. Айхабтар ехэ мүнгэн эрьесэдэ оронгүйгөөр зоной гар дээрэ үлэшэнэ гэхэн һанамжанууд хэлэгдээ. Жэшээлбэл, Захаминай аймагта эльгээгдэһэн түлбэрийн оройдоол 12 процентнь һөөргөө бусаагдаа. Ехэ мүнгэн республикаһаа гадуур гаргагдана. Иймэ ябадалнуудта эсэс табиha талаар хэмжээнүүд абтаха, шанга хиналта эмхидхэгдэхэ ёһотой.

1996 ондо федеральна болон региональна жасануудта хүдөө ажахын продукция, түүхэй эд болон эдэе хоол худалдажа абаха

талаар хэлсээтэ уялгануудай хэр зэргээр бэлүүлэгдэжэ байһаниие Правительство хаража үзөө.

Правительствын шийдхэбэрээр Буряад ороной агропромышленна комплексдо модельнэ кооперативууд тодорхойлогдоо. Тэдэ хадаа республикын хүдөө ажахын экономика хүгжөөхэ жэшээтэ ажахынууд болохо ёһотой юм.

Буряад Республикын хүдөө ажахын болон эдэе хоолой министрэй нэгдэхэ орлогшоор Мухар-Шэбэрэй аймагтай "Барское" ОКХ-гай түрүүлэгшээр хүдэлжэ байһан М.В. Рютин баталагдаа.

Буряад Республикын Президентын болон Правительствын хэблэлэй албан.

Декабрийн 22-Энергетигэй үдэр

“НАЙДАЛ ДҮҮРЭН АЖАЛЛАЯ!”

(Түгэхэл. Эхинийн 1-дэхи шоурта).

Нийтэ нэгэн энергетическэ системэ хуушархан түхээрэлгэнүүдые хэрэглэжэ хүдэлхэ ёһогүй. Тэрэниие саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэй. Капитальна хүдэлмэринүүдэй түсэбэй ёһоор “Бурятэнерго” акционернэ бүлгэмэй гол объектнүүдээр 2000 он болотор 1-дэхи ТЭЦ-дэ 3-дахи турбоагрегат, 4-дэхи котел хэлгэхэ, экологическа талаар сэбэр котел хабсаргаха хэрэгтэй. 2-дохи ТЭЦ-тэ гурбан котелнуудай агрегадуудые хабсаргахаар, 1-дэхи энергоблогые заһабарилхаар болонхой. Эндэ зарим подстанцинуудаар, хүсэ ехэтэй лининүүдээр заһабари хэгдэхээр болонхой. Гадна Эрхүү-ГО ГРЭС гэхэн 500 квт. хүсэтэй лини номинальна напряженидэ оруулха түсэбтэйбди. Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдтэ 1997-2000 он болотор инвестицинуудые элсүүлэнгүйгөөр, хүдөөгэй электрификациин объектнүүдые Россин Федерациин бюджетдээ мүнгэ зөөрээр хангангүйгөөр бэелүүлжэ шадахагүй байнабди.

Дээрэ хэлэгдэшээдэ байгаали хамгаалгын асуудалнууд нэмэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, “Бурятэнерго” акционернэ бүлгэмэй предприятинууд Байгал нуур шадарай нютагуудта оршоно. Мүнгэ зөөрээр хангалгын арга боломжонуудай тон бага дээрэһээ байгаали хамгаалха талаар үнгэргэгдэхэ хэмжээ ябуулганууд тогтоогдонхой, зарим хубинь үшөө эхилэгдээгүй байна.

Экологическа талаар сэбэр технологи ба элшэ хүсэний зашалаа бүлгэмэ нөөсөнүүдые нэбтрүүлхэ талаар хүдэлмэри эдэрхижүүлгэдэ зарим тэдмэ найдал бии. Энэ найдаланай “Тасис” гэхэн программаар элшэ хүсэний нөөсөнүүдые галтайгаар ашаглалгын уласхоорондын проектээр табигданан хэмжээ ябуулгануудай дүүрэнхэнтэй холбонобди. Гэхэ зуура энэ хэрэгтэ мүнгэ зөөри номоллогын талаар мүнөө дээрээ тодорхой нүлөө үзүүлэгдэхээр хараалагданагүй.

Предприятинуудай хоорондоо үритэй байгые усадхаха талаар яаралтай хэмжээнүүдые абаха шухала. Энэһинээ боложо, нийтэ нэгэн энергетическэ системэдэ онсо хүшэр байдал тохёолдонхой. Заһабарилгын ба капитална хүдэлмэринүүдые мүнгэ зөөрээр тэдхэжэ шадахагүй байнабди. Нийтэ нэгэн энергетическэ системэдэ расчётно болон бюджетнэ счедуудаар

түлбэринүүдэй ээлжээнүүдые тогтоохо асуудал бидэ табилабди. Эндэһээ ороһон мүнгэ зөөриин 50 процентнь салин түлэлгэдэ болон бусад хойшолуулашагүй шухала эрилтэнүүдые хангалгада номологдохо юм. Элшэ хүсэ ба дулаа дам худалдагшадай тоосолгын счедууд “Бурятэнерго” акционернэ бүлгэмдэ дамжуулагдаа. Дулаа ба элшэ хүсэ тодорхой эд хэрэглэгшэдтэ хүргэхэ бүхы ажалай түлөө харьюсалгатай нийтэ нэгэ зургааниие байгуулха шухала.

Бюджет бүрилдүүлхэдээ, энерго-нөөсөнүүдэй гаргашануудые хараада абаха, бюджеттэ ба бюджетдээ гадуур жасануудта оруулдаг налогой талаар пени абалгын хэмжээ доошолуулха, тэдэниие түлэхэ талаар саг болзориень шунааха арга олгохо шухала гэжэ тоолонобди. Бүхы шатын бюджетүүдтэ налог түлэлгөөр предприятинууд хоорондо тоосолгын нара бүриин гурим тодорхойлох хэрэгтэй. “Бурятэнерго” акционернэ бүлгэмдэ түлбэринүүдые сэхэ оруулха тухай документ абаха шухала.

“Бурятэнерго” акционернэ бүлгэмэй мүнгэ зөөрээр номологдохо хэрэг байдал хайжаруулха талаар хэмжээнүүд абтана. Экономикые хүтэлбэрилгын тусхай эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, эдэ хэмжээнүүдые бэелүүлгэ хадаа республикын болон хотын энергетическэ талаар аюулгүй байдал хангаха гэжэ ханагдана. Мэргэжэлэймнай һайндэр ходоодоо тэмдэглэгдэхэ байһаниинь дамжаггүй. Хэрэг байдалнай саашадаа хайжарха гэжэ найдалдүүрэн ажалланабди. Нийтэ нэгэн энергетическэ системэ баһал ходоодо байха, хүгжэхэ, ондоо арга байхагүй. Иймэ һанал бодолтойгоор манай хүдэлмэрилэгшэд ажалдаа таһалгаряагүйгөөр хүдэлнэ. Энэһинийн түлөө он тэдэндэ баярые хүргэнэб.

“Бурятэнерго” акционернэ бүлгэмэй директорнуудэй соведэй зүгһөө манай бүхы шатын коллективүүдые мэргэжэлэйнь һайндэрөөр амаршалаад, булгандань элүүр энхые, гэр бүлэдэнь амгалан тайбаниие хүсэнэб. Шэнэ, 1997 ондо тогтууритай ажал хангагдаха, ерээдүймнай найдамтай байха гэжэ найдал дүүрэн ажаллая, ажаһуул даа!

Геннадий БОРИСОВ,
“Бурятэнерго” гэхэн
акционернэ бүлгэмэй
генеральна директор.

ГЭРЭЛ ТҮХӨӨЖЭ, ДУЛАА, ҮГЭЖЭ.

60 жэлэй саана баригдажа, нэрээ нэрлүүлхэн Улаан-Үдын 1-дэхи ТЭЦ-эй хоолойгоор үдхэн утаанай бааяжа байһан сагта хотынхидай гэрэнь гэрэлтэй, дулаан байдаг гэшээ. Экономикын талаар онсо байдалай тогтоод, мүн нүүрхэшээдэй бүхы орон доторнай ажалаа зогсоогоод байһан ушарһаа энэл утаан хотын зоной анхарал улам хурсаар татадаг болонхой.

Нүүрхэшээдэйньгэ буһалгаа иигэн тиигэн үнгэргэбэ гэшээбди. Нүүрхээ тэдэмнай дахинаа эльгэжэ эхилбэ. 40 хоногто хүрэхэ нөөсөтэйбди, гэжэ тус ТЭЦ-эй ахмад инженер Г.И.Белов байдалтаяа танилсуулна. Нүүрхэнэй шанаарааа муушаг хадань мазут хэрэглэгдэбди. Тээд тэрэмнай Ангарскһаа асарагдадаг.

Хүдэлмэриншэднай майһаа хойшо салингаа абаашыгүй һаа, сэдхэлээрээ оролдожо хүдэлнэ гэшээ. Мүнгэнэй дуталданһаа заһабарилгаа хүсэжэ шадаашыгүй болбол, сагай эрхээр ехэ юумэн хэгдээ, гэжэ Григорий Иванович хэлэнэ.

Халаанай ахалагша начальник Юрий Иванович Шуховтай турбинануудай цех оробобди. Турбинануудай нэгэ жэгдэ

пэнгэхэн шууян табарнагүй.

Турбинын машинист В.С.Вагановтай танилсабди.

Би эндэ 30 дахи жэлээ хүдэлнэб. Наһанайнгаа амаралтада гаранхайб. Тиигэбшье гансал пенсээрээ хоолойгоо тэжээхэ аргагүй саг болоод байна. Баһа үхи хүүгэдтэ туһалха хэрэгтэй. Салингай гараашыгүй һаа, ганса нэгэ элдэмнай эдэе хоолой зүйл хубаадаг. Тиигээдшье түрэл коллективтээ дадшоод, эндэһээ олохо дургүй байгдадаг лэ даа, гэжэ Валентина Сергеевна хөөрэнэ.

Котёлнуудай хүдэлмэри хүтэлбэрилдэг газарта ороходо одоол таха сэхэлхээр хүдэлмэри буряадтай танилсуулдаг. Тэрэмнай котёлой машинист Алексей Михайлов Хандажапов болобо.

“Аргая ядабэб гэхэдэ, шүдхэр баярлаха” гэжэ буряадай үгэ байдаг. Тиимэһээ буряад хүн анха уулзан сасуу муугаа хэлэбшьегүй нэн гэмэ.

Энэ ехэ предприятие бусадшье хүнүүдэ хөөрөлдэхэдэ, уг зорилго мэдэжэ хүдэлхэ эрмэлзэлт урагшаа ханаатай зон бай

гэжэ этигэхээр байб. Хүнгэхэнээр хоолойгоо тэжээхэ дуратайшуулын һагшагдахэ эгээл найдамтай хүнүүдэй үлэлшинье байжа болоо. Манай гэрэл түхөөжэ, дулаа үгэхэ байһан предприятида ниймэ найдамтай хүнүүдэй хүдэлжэ байһанда хүйтэн үбэлэй “шорта” барагаар дабахабди гэжэ баясамаар.

Т. НИМБУЕ

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ТЭЦ-ахмад инженер Г.И.Белов котёлой машинист А.М.Хандажапов.

М.ШАНТАКОВОЙ фото

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРЕЗИДЕНТЫН ЗАРЛИГ

“Налогой хуули ёһонуудые эбдэһэнэйн түлөө предприятинууд болон организацинуудай 1996 оной январин 1 болотор налог, пени болон яла түлэлгөөр гаргагдаһан үритэлгэнүүдые хааха болзориень хойшолуулха тухай” Президентын зарлигтай зохилдуулан, хойшолуулагдаһан болзороор бюджеттэ оруулагдаха түлбэринүүдэй ээлжээ нэргээхэ тухай.

“Налогой хуули ёһонуудые эбдэһэнэйн түлөө предприятинууд болон организацинуудай налог, пени болон яла түлэлгөөр гаргаһан үритэлгэнүүдые хааха болзориень хойшолуулха тухай” 1996 оной январин 19-дэ абтаһан 65-дахи номерой Россин Федерациин Президентын зарлигтай зохилдуулан республикын финансын зургаануудай предприятинуудта налог, пени болон яла түлэлгөөр хуули эбдэжэ, 123 миллиард түхэрлэг үритэлгэнь хааха талаар болзориень хойшолуулга болгоолһантайн дашарамдуулан ийтэжэ тогтооноб.

“Налогой хуули ёһонуудые эбдэһэнэйн түлөө 1996 оной январин 1 болотор налог, пени болон яла түлэлгөөр предприятинууд болон организацинуудай болзориень хойшолуулха тухай 1996 оной январин 19-дэ абтаһан 65-дахи номерой Россин Федерациин Президентын зарлигтай зохилдуулан, бюджеттэ болзориень

һунаагдаһан түлбэринүүдэй талаар инкассва баталагдануудые шэнээр бүридэхэ, урид үгтэһиень бусаалгатайгаар коммерческэ банкнуудта долоон хоногой болзорто тэдэниие үгэхын даалгаха.

1. Буряад Республикадахи гүрэнэй налогой инспекци.
2. Налогой хуули ёһонуудые эбдэһэнэйн түлөө 1996 оной январин 1 болотор налог, пени болон яла түлэлгөөр предприятинууд болон организацинуудай болзориень хойшолуулха тухай 1996 оной январин 19-нэй 65-дахи номерой Россин Федерациин Президентын зарлигтай зохилдуулан урид түлэгдэхэ болзориень хойшолуулагдаһан түлбэринүүдые нэхэжэ абахын тула налог түлэгшэдэй счедто оруулагдаһан инкассва баталагдануудаар коммерческэ банкнууд тоосоо хэхэ.

3. Тус зарлигтай гүйсэхэлгын хойноһоо хиналта бэелүүлхыень Буряад Республикын үндэһэтэнэй банкда болон Буряад Республикадахи гүрэнэй налогой инспекцидэ даалгаха.

4. Тус зарлиг хэблэгдэһэн үдэрһөө хүсэндэе орохо.

Буряад Республикын Президент А. В. ПОТАПОВ.

Улаан-Үдэ хото,
Принтильствои байшан.
1996 оной декабриин 17.
№431.

ХҮТЭЛБЭРИЙН ГАРГАШАНУУДЫН ХОРООХО

“Буряад Республикада экономика ба социальна байдал хүтэлбэрилхэ талаар онсо гурим саг зуура тогтоохо тухай” Буряад Республикын Президентын 1996 оной ноябриин 11-дэ баталан, абтаһан Зарлигтай зохилдуулан, республикын гүйсэхэхы засагай ба нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудта гаргашануудые хороохо хэмжээнүүд тухай Буряад Республикын Президентын Зарлиг баталагдаба.

Республикын Правительствын бюджетдэй олзоор багаар хангагдаһанһаа уламжалан, 1997 ондо хүтэлбэрийн аппарат тэдхэлгэдэ гаргашануудые Буряад Республикын Правительство 40 процентээр хороохо зэргэтэй гээд Зарлиг дотор заагдана.

“1997 оной республиканска бюджет тухай” республикын Хуулин абтаһанай удаа гүрэнэй комитетүүдэй, министрствэнүүдэй, комитетүүдэй болон албан зургаануудай тэдхэлгэдэ гаргашануудай хэмжээ Буряад

Республикын Финансын министрствын тодорхойлоод, Правительствын үзэмжэ дурадхаха зэргэтэй.

Нютагуудай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай гулваанар аппарата тэдхэлгэдэ гаргашануудын тодорхойлоодоо, Буряад Республикын гүрэнэй албанай, кадрова политикын республикын Президентын боло Правительствын нютагай захиргаануудтай хүдэлмэрийн талаа комитетдэй зууршалгануудые хүтэлэгдэхэ ёһотой.

Нютагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаануудай бюджетүүд баталагдаһанай удаа 1997 ондо аппарат тэдхэлгэдэ мүнгэ зөөриин хэмжээн тухай Финансын министрствэдэ т зургаануудай хүтэлбэрийн гээд дуулаа ёһотой гэжэ Зарлиг дотор заагдана.

1997 ондо районно захиргаанууд аппараттай байгууламжа ба штат гуш зууршалга тус Зарлиг соо тодорхойгоо үгтэбэ.

Малай үбэлжэлгэ—шанга шалгалта

ОРОЛДОХОДО, ОЛЗОШЬЕ ОРОХО

Мүнөө илангаяа мала ажалай ямаршье халбаринаа олзо оруулхааа байха, арай-шамай ажамидаржа байхамнай болоо гэжэ олохон гүүртэнүүдэй малшад хэлэхэ байха. Тийнхэ тиитэрээ хү үйлэдбэрилгэдэ гарзахаа ондоо юумэн үгы ааб даа.

Гэбшье бодотоор оролдожо хүдэлдэг, малайнгаа ашаг шэмэ доошлуулаагүй, сагаан эдэе жэлэй ямаршье сагта ехээр абадаг, бага бэшэ ашаг олзо, мүнгэ танга оруудаг фермэнүүд мүнөөшье бии.

Эндэ Мухар-Шэбэрэй аймагай "Искра" колхозой хаалишад, малшад тухай хэлэхээс хананаб. Тусхайлбал, нёдондо эндэхид хү үйлэдбэрилгэһөө 400 миллион түхэригэй сэбэр олзо оруулхан юм. Илангаяа ажахын Новостройкын хү хаалин фермын коллектив энээндэ ехэхэн хубитаяа оруулаа. Үнгэрхэн жэлдэ фермынхид 4855 центнер хү хаагаа хаа, байгша ондошье тэрэнээ доошлуулаагүй зорилготой. Хаалишадын жэлэй эхинһээ хойшо үнээн бүриһөө дунда зэргээр 2800 үлүүтэй килограмм хү хаагаа, жэлэй дүүрэтэр тэрэнээ 3000 килограммда хүргэхэ аргатай.

Энэ фермэдэ малшад, хаалишадар хүдэлхэ хүнүүд шэлэгдэн абтагдадаг юм. Нютаг дээрэнэ эндэ ажаллаха дуратай зоншье яһала олон бии. Юуб гэхэдэ, эмхитэйгээр, ашаг үрэтэйгөөр хүдэлхэдэ урматой байна бшуу.

Эндэхид бэе бээдэмжжэ, эбтэй зөгтэйгээр хүдэлдэг зон. Тэрэнээ фермые даагша Валентина Чигирёвагай оруулхан нүлөөн ехэ гэжэ хэлэхээр. Валентина Ивановна хорёод жэлэй хугасаа соо энэ фермые урагшатайгаар хүтэлбэрилжэ ябана. Урда тээнэ эндээл хаалишанаар хүдэлхэн. Нүүдэнэ колхоз тэрэниие хүдөө ажахын

дунда шатын хүтэлбэрилэгшэдые, мэргэжэлтэдые бэлдэдэг техникумда, хурахыень Улаан-Үдэ хото эльгээгээ нэн. Тэрэнээ дүүргэжэ, зоотехнигэй мэргэжэлтэй болоод, нютагаа бусахадаа, залуу мэргэжэлтэ фермые даагшаар томилогдоо бэлэй. Гадна энэмнай өөрөө фермынхэе техник-үржүүлэгшын тушаал даажэ абанхай. Мүнөө эндэ үнээдэй хубайрха ушар байдаггүй. Үнээдэй булта тугаллажа байхадань хүншье горитой хаагдана.

Нэн түрүүн дүй дүршэлтэй, ажалдаа эзэн ёһоор хандадаг, өөртөө, бэе бээдээ эрилтэ ехэтэйгээр хандадаг хаалишад Надежда Федоровна Хакимулина, Лидия Григорьевна Козлова, Прасковья Игнатьевна Горюнова болон бусадые онсолон дурдахаар. Эдэ түрүүшүүл жэлэй үнгэрхэн 11 нарада тус бүридөө үнээн бүхэнһөө 2900-3000 килограмм хү хаагаад байна. Ондоогоор хэлэбэл, эдэнэр туд бүридөө 75-80 тонно сагаан эдэе үйлэдбэрилөө.

—Үбэлжэлгэ хээээдэшье хүндэхэн лэ байдаг ааб даа. Мүнөөшье хүнгэнөөр үнгэргэгдэжэ байна гэхын аргагүй. Саһан ехэ ороо, иигээд шанга хүйтэнэй хаһа ерэхэнэ.

Байгша ондо бүхы дээрэнэ нёдондонойхиһоо дутуутгүй хү хаажэ, гурбан мянгатанай зэргэдэ дахинаа гараха аабзабди гэжэ ханагдана. Үбэлжэлгэшье муу бэшээр дабагдаха бээ. Малай тэжээл яһала бии. Гансал манай ханаа зобоодог асуудалнууд гэбэл, салин хүлхэмнай саг соогоо абтанагүй. Тиигээдэшье тэрэ бага, хүн бүхэнэй харын 300 мянган түхэриһөө дээшэ гарадаггүй. Оролдожо хаһан хүнэймнай худалдан абалтын сэн бирагүй байна ха юм,—гэжэ фермые даагша В.И.Чигирева хэлэнэ.

В.ШИРДАРМАЕВ.

ҮРГЭМЖЭТЭЙ, ҮЛЗЫТЭЙ БАЙНАЙ

Жэлэй дүрбэн сагта хээрэ талада гү, али газрагуур лэ ябажа ажаллаа хэдэг малша зон хээээдэшье тэнгэрийн шарай, сагай уларилые адагладаг, ямар үбэл, хабар, зун, намар болохонь ааб гэжэ хүлээдэг гээшэ. Жэһээшье, намар хожом болотор дулаан байгаа хаань, үбһэ хоолдо алмалта, адууһа малда үргэмжэтэй, үлзытэй байба, хүндэ үбэлжэлгыё нилээд даб гүүлээ гэжэ малшад баясадаг, урматой хүдэлдэг ааб даа.

Энэ жэлдэ тиимэрхүү, яһала ута, дулаан намар болоо. Хожомхон болотор дан ехэ хүйтэншье үзэгдөөгүй. Тиимэһээ аймагуудай ажахынуудай адууһа мал бараг хайн, ехэ тураа, муудаагүй, үбэлжэлгын түрүүшын шатые дабажа байна гэхэдэ болохо. Үбһэ тэжээл бага зэргэ алмагдаа бээ. Саашадаа баһал иимэрхүү үргэмжэтэй, үлзытэй байһай "тэжэл залбархаар."

Хэды тиигэбэшье үбэлэй хаари хүйтэнэй хаһа аалиханаар ерэжэл байна. Саһаншье бадгэсэ ороожорхибо. Мүнөө хотогор сагаан Хориин уужам тала дайдаар буурал сагаан жабар үбгэн бордоһоор шэдэлжэ, хүр хүнгэрэг түлэг хаяжа байнхай.

Ажахынуудай малшад хүрэгүүдээ үбэлэйнь дулаан байрануудта оруулаа, талаар бэлшэжэ ябаха үхэр, хонидойшье харагдахань үсөөн болоо.

Мүнөө аймаг соо хамтын ажахынуудта бүхыдөө 9354 үхэр,

тэрэ тоодо 3300 үнээд, 32,8 мянган хонид, 1678 адуун хүрэг үбэлжэжэ байна. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, адууһа малнай зааха үсөөн болоо. Тиигэбэшье манай аймаг республика соогоо мал яһала олоор үсхэбэрилжэ байһан аймагуудай тоодо оролсохоор аабза гэжэ хананабди. Наада заха Дээдэ-Тайлсаһаа эхилээд, саашаа Яруунын адаг—Эгэтын тала туласа нэмжыһэн үргэн ехэ газар дайдаа малшад, хониншод 200 шахуу үбэлжөөнүүдтэ ажаллана.

Хэнэйшье мэдэхээр, манай Хориин аймагай ехэнхи газар хуудам, хабар-зүниинь ходол хуурайшаг байдаг, халтад гэхэдэ гандахаа ханадаг гээшэ. Тиимэһээ малай эдихэ тэжээл, илангаяа үбһэн, сенаж, силос элбэгээр абтадаг гэхын аргагүй. Ажахынууднай гол түлэб уһалагдадаг сабшалан дээрһээл ехэнхи үбһээ абана. Хура бороогой хаһа сагтаа ороогүй хаань, манай эндэ тарянай газаршаашье ехэ ургаса абтаха гэжэ хүлээхэн бэрхэтэй юм. Энэ жэлдэшье аймаг соо 81,6 мянган центнер гэхэ гү, али урда жэлэйхиһээ багаһаар үбһэн бэлэдхэгдээ. Силос (19,4 мянган тонно) нёдондонойхиһоо зааха ехэ дарагдабашье, сенаж тон бага. Тийхэдэ 360 тонно талха таряанай зүйл малда эдюулэгдэхээр таһалагданхай. Тобшолон хэлэбэл, ажахынууд малай условно толгой бүхэндэ

дунда зэргээр 14,5 центнер тэжээлэй единицэ болохо үбһэ гэжээлэй үбэлжөөндэ ороо.

Хамтын-хубийн зөөритэй Георгиевкын хүдөө ажа-хын предпряти (директорынь П.Я.Захаров, ахамад зоотехнигынь А.Б.Дмитриева) үбһэ тэжээлээр дутамаггүй, адууһа малаашье тураагаагүй хайнаар үбэлжүүлнэ. Эндэ хамта 1600 шахуу үхэр, 386 хү хаалин үнээд, 8450 хонид ядамаргүй хайн ондо оруулагдахаар. Малшад, хониншодын диелэнхидээ гэр бүлын арендэ харилсаанай гуримаар хүдэлдэг юм.

Аймаг соогоо эгээл олон хонидтой (9700 толгой) Үдын КАП (директор Б.Ц.Дондоков, ахамад зоотехник В.К.Халмагов) баһал адууһа малаа муу бэшээр ондо оруулха аргатай. Тус ажахыда шэрүүбтэр ноһотой кучугурска (казахай) үүлтэрэй 300 гаран хонид үсхэбэрилэгдэнэ. Тэдэниие саашадань олошоруулжа, зарим ажахынуудтаа дэлгэрүүлхэ ханагайбди.

Дээдэ-Тайлсын хамтын ажахы (директор П.П.Помурин, ахамад зоотехник Н.П.Романов) малай эдихэ тэжээлээр яһала элбэг, тэрэнээ бага зэргэ буйлуулжа, шанаржуулжа эдюулнэ. Тиимэһээ бусад ажахынуудта орходоо адууһа малһаа ашаг шэмэшье яһала ехэ абана. Тэрэшэлэн Хүлэй хамтын ажахын малшад үбэлжэлгыё муу

бэшээр үнгэргэхөөр.

Байгша ондо бүхы дээрээ, тэрэ муртөө үбэлэй харануудта фермэнүүдтэ хүн яһала бараг хаагдажа байна гэхээр. Жэлэй эхинһээ хойшо 24 мянган гаран центнер хүн абтаа. Энэмнай нёдондонойхиһоо 4 процентээр багаһье хаа, октябрь-ноябрь соо урда жэлэй энэ үеынхиһөө 15-16 процентээр ехэ хүн абтаа. Ондоогоор хэлэбэл, жэлэй эхинһээ хойшо үнээн бүриһөө 970 шахуу килограмм хүн хаагдаа байһа гэхэ гү, али үнгэрхэн жэлэй энэ үеынхиһөө 33 килограммаар дээшэлүүлэгдээ. Нү хаалгаар аймаг соогоо Үдын КПД-гэй Баруун-Хасууртайн фермынхид (даагшань Х.Митыпова) түрүүлжэ ябана.

Георгиевкын, Үдын, Буламай хониншод бүхы юумээ хайнаар бэлдэжэ үбэлжэлгэдөө ороо нэн.

Аймагай өөһэдэн хүтэлбэрилгын захиргаанай, хүдөө ажахын управленийн зүгһөө малай үбэлжэлгын асуудалнуудта үдэр бүрийн анхарал хандуулагдана. Илангаяа гүүртэ, отарануудта хүдэлжэ байһан зоние талха, хилээмээр хангаха, түлээ залһыень, үбһэ тэжээлыень саг соонь асаржа үгэхэ тушаа анхарал табигдадаг. Нүгөө талаһаа саг соонь салин түлбэрийн мүнгэ абадаггүй малшад гол түлэб өөһэдэнгөө үйлэдбэрилхэн мяха, хүеэ эди-жэ, хоолойгоо тэжээнэ ааб даа.

А.ДАРИЕВ,
Хориин аймагай хүдөө ажахын управленийн ахамад зоотехник.

Дурадхал

ҮХЭРЭЙНГӨӨ АРНА ҮРИЖЭЛ БАЙХА ГҮБДИ?

Үүсын хайн эхилхэдэ, хүдөө нютагуудта, Улаан-Үдэ хотодынь үхэрэй арһа худалдан абагшад олошордог гүб даа. Нүни үдэргүй хүдөө нютагуудаар хүндэлхэн олзын хэрэг эрхилэгшэд нэгэ үхэрэй арһа 25 мянган түхэригөөр гү, али зарим ушарта хоёр шэл "хатуу хараар" худалдан абана. Харин Улаан-Үдэ хотын энэ тэрэ гудамжаар ообо хүбөө арһа худалдан абагшад өөһэдэн сэнтэй. Тэрэнэ 55 мянган түхэригтэ хүрэдэг.

Эдэ "арһа суглуулагшад" тэдэниие элдэхээс суглуулаа гээшэ гү? Юун тиимэ юумэ байха нэм, үнөөхил Хитад гүрэн тээшэ тэрэмнай ошонол даа.

Хэр уһаа хойшо мал ажал эрхилдэг буряад угсаатан мүнөөшье болотор арһа элдэхэ предпрятитгүй. Шэтэ хотын арһанай комбинат булганда мэдэжэ шалтагаанаар үнийнэй зогсонхой. Харин тийхэдэ гэртээ амба сарай арһа элдэжэрхихэ уран гартайшуулые мүнөө хурган дээрэ тоолохоор ха.

Тиимэһээ хэрэглэгдэхээс болиһон арһаа наранда хатаажэ, үжөөжэ байнхаар, хоёр шэлтэй арһаар худалдан, алмайржа байгааһамнай дээрэ болоно гээшэ гү?!

Эдэ олон табые дурдажа, юу хэлэхээс хананабид гэхэдэ, республикадаманай арһа элдэдэг багахан предпрятинууд тон хэрэгтэй. Энэ талаар аха дүү арад болохо хальмагуудһаа жэшээ абамар байна. Хальмаг Тангч Республикын Президент К.Илюмжинов мал ажал үргэн дэмжэхын, мүн гүрэндөө олзо оршо оруулхын түлөө хари гүрэнэй барилгашадаар арһа элдэдэг "Арс" гэжэ комбинат богонихон болзор соо барюулжа, тэрэнээ ашаглалгада үгөө нэн. Тэдэнэр маанад шэнги хямдахан сэнгээр үхэрэй арһа худалдажа байнагүй ха юм. Харин өөһэдөө элдэжэ, эд болгоод, Германи, Итали гүрэнүүдтэ тэрэнээ худалдана бшуу.

Б.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ.

Буряад
спубликын
ительствада
НАЛОГ
ҮЛЭХЭЭЭ
АРАНАГҮЙ
оной январин 25-да
дан абтаһан "Хари
үдэй эрхэтэдэй ба
бэшэ хүнүүдэй Буряад
икын дэбисхэр дээрэ
урим тухай" Буряад
спубликын Хуулийн
тэ тухай республи-
тодын хэрэгүүдэй
И.И.Кадашниковай
Буряад Республикын
ительствада хаяхана
ба.
бөөлүүлгын та-
тодын хэрэгүүдэй
терство нилээн ехэ
гэжэ зүблөөн дээрэ
гэдэ.
эбдэлгыё нэргылхэ
имэ ушарнуудыё
хэ зорилготойгоор
оперативна хэмжээ
нууд, хари гүрэнүүдэй
эй олоор суглардаг
агуудаг газарнуудыё
талаар рейднүүд 1995
евраль нараһаа эхилжэ,
гэжэ үнгэргэгдэнэ.
жэлдэ үнгэргэгдэ-
байһан тус хэмжээ
ануудай дүнгүүдээр
эбдэлгын 6300
мрүүлэгдэн байна.
дурдагдан хууляар
адаһан хэмжээнүүдэй
гэгдэнэй ашаар
оной 9 нарын туршада
эбдэхэ ушарнууд
ахин доошолоо гээд
гэжэ. Хари гүрэнүүдэй
НН-тэй гүрэнүүдэй 733,
син Федерацийн 153
административна
гадаа хабадуулагдаа.
үрэнэй эрхэтэдыё
абадаг предпряти
эмхи зургаануудай
ушаата нюур, гэр
а хари гүрэнэй эрх-
дүбэритэйгөөр, саг
тушаан үгэдэг 76
үн лэ харюусалгада
адагдан байха юм.
гүрэнэй эрхэтэдэй
тэ бэшээр ажаһуудаг
агдхэн 39 байра
агдэ.
най республикада саг
байха тухай хуули
ахингэ түлөө 1995 ондо
гүрэнүүдэй 303 хүн
ынгөө гүрэн руу
таргадаа, тэрэ тоодо
аинь-харуул доро.
оной 9 нарын туршада
гүрэнүүдэй 384 эрхэтэ
орон руугаа хүсөөр
ада, тэдэнэй 127-ниинь—
доро.
а ушарнуудта "Хари
үдэй эрхэтэдэй ба
бэшэ хүнүүдэй Буряад
икын дэбисхэр дээрэ
урим тухай" Буряад
икын Хуулийн ёһоор,
а абанан тала хамаг
ануудыё өөр дээрээ
абаха ёһотой юм. Тээд
дээрээ тус хуули ходо
агдэһэ гэхын аргагүй.
эдэ харй гүрэнүүдэй
аагшадые визгүйгөөр
предпряти болон эмхи
ануудай хүтэлбэрилэг-
дхэн зонийнгоо Буряад
икаһаа болзор соогоо
бэсүлгыё шалганагүй.
урдад Республикын
эр дээрэ олзын хэрэг
агын ажал ябуудаг хари
үдэй эрхэтэд ба манай
эй эрхэтэн бэшэ
нууд республикадаманай
олоһон олзо тухайгаа
агүй, налогшье түлэхээ
нагүй гэжэ Буряад
икын Правительствын
он дээрэ шагнагданан
а Республикын дотоо-
т хэрэгүүдэй министр
адашниковай мэдээсэл
со тэмдэглэгдэнэ.
Буряад Республикын
Президентын болон
авительствын хэблээй
албан.

ТЭБХЭР арбан жэлэй саана - 1986 оной. декабрь нарада "Буряад үнэн" газетын редакцияда орожо, дүрбэдэхи дабхарта гараад, амьяа даруулан, зуг татаад, нэгэ кабинетэй үүдэ тоншоо бэлэйб. "Орогты!" гэхэн оогтэрэ дороо дуулаад, үүдэ түлхижэ ороо хэм.

Бууралтан толгойтой, нодондөө шэлтэй, таблад наһанай эхэнэр намайе утгаба. Уг-маг гэхээр, ээрэлдэһэн хэлээр ерэнэн хэрэг тухайгаа арай гэжэ дуулгабаб. Шүлэгүүдэмни абажа, столонгоо саана хуугаад, нэгэ оролго соо уншаба. Нүүлээрнь саархан дээрэнэ толгойгоо одбол үргэхэдөө:

- Та журналист болохо хүсэлтэй гүт? - гэжэ гэнтэ

хүлхэн нюрга руумни уруугаа урдаһан шэнги болоо хэн. Ганса энэ саархан дээрэ бүхы анхаралаа хандуула гэжэ аһан шадалаараа оролдоноб. Тиигэхэ зуураа аха классуудта буряадаар сочинениүүдые, шүлэгүүдешье зохёогоод туршадаг байһанаа, Буряад Республикын габыята багша Сэсэг Цыреновна Цыбановада түрэлхи хэлэ, литература заалһанаа наһан хуугаа хэм.

"Түрэлхи хэлээ мэдэхэ буряад хүн байгаа, юундэ бэшэжэ шадахагүй хүнби" гэн, уур сухалаа хүрэхэ эхилээб. Теэд... шортоо даа! Сэбэр саархан урдмни хэбтэнээр лэ.

ябаашье хаа, "Буряад үнэн" газетэдэ амжалта түгсөөр ажаллаһан зандаа. Гушаад найса гаран жэлэй туршада журналистаар хүдэлхэ зуураа ехэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө тэрэ "Россин Федерациин соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ" гэхэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй юм.

Ульгам жороо буряад хэлэндэ баһааа дуратай байһан Ц.Ц.Дондогой багша болохо гэжэ шийдээд, багшанарай тусхай дунда, дээдэ хургуулинуудые дүүргэжэ гараһан юм. Тиимэхэ шүлэгүүдые бэшэжэ эхилһэниинь, саашадаа журналист болоһониинь

Лопсон Топхаев, Баир Дугаров, Галина Раднаева гэгшэдые нодондөө хараһан, тэдэнтэй танилсаһан, ажалайнгаа хэрэгээр хөөрэлдэһэндөө жаргалтайб.

Хэды олон уншагшадай, хурагшадай зохёолнуудтай "Хонхын" хуудануудые поэт "Үнэндөө" хэблүүлээб!

"Шүлэг тухай" гэхэн шүлэг бэшэһэн байдаг. Тэрэн соо иимэ мүнүүдэ бии:

... Бодол бүхэнш бүрилдэн толгойдош эһээд,
Бурьялан гарабал, тэрэ угаа найхан,
Сарюун шэмэтэй шүлэг бүтэбэл, эндэхээ Сагуудые дабан, улам нягтаржа байхал!

"Буряад үнэнэй" 75 жэлэй ойдо

* * * * * "ЗОНОЙ ТҮЛӨӨДЭ ААДАР, ШУУРГЫЕ ҮНЭРИЖЭ..." * * * * *

асуугаа хэн. Би энэ асуудалһаань залд гээд, нюдэ руунь харабаб. Шэлнүүдэй саанаһаа анхарһан нюдэн ехэ мэхэтэйгээр хараһан шэнгээр намда үзэгдөөд, "энэ наһатай эхэнэр намайе гасаална гэшэ ха" гэжэ ханаа хэм. Теэд тэрэ хүн намай наада харахаяа огто ханаагүй байһан юм.

Иигэжэ би мэдээжэ поэт, "Буряад үнэн" газетын соёлой болон хургуулиин таһагые даагша Цырендулма Цыреновна Дондогойтой танилсаа бэлэйб.

"Буряад үнэн" газетын корреспондент болоһон би нэгэ

кабинет соо үүдэндэ дүтэ углуугай столый саана хууритай болоо хэм. Намһаа урдахи энэ кабинетэй эзэд гээд, поэт Булат Намдакович Жанчипов, бэрхэ залуу сэтгүүлшэн, саһаа урид харатайгаар наһа бараһан Баирма. Доржиевна Дамбаринчинова гэгшэд мүн хэн. Иигээд лэ би тэдэ хоёртоо гансата яһала тоогдожо, бидэ гурбуулан ядамаггүй тааража хүдэлөөбди.

Хүдэлмэрингоо түрүүшын үдэрые мартадаггүйб. Манай таһагые даагша гаргаа нэгэ саарһатай орожо ерээд:

- Энэхэниинь оршуул-жархи даа, - гээд стол дээрэмни тэрэ саарһаа орхёод гараа хэн.

Саарһаабажа уншаадамни, ород хэлэн дээрэ багахан текст бэшээтэй байба. Мүнөө болоһон хойно удхань мартагдаа. "Зай, иихэдэ шалгалта эхилбэ гэшэ ха" гэхэ мэтээр дотороо бүтүүхэн шэбшэхээр, ружкаяа гартаа зоримгойгоор бариваб. Сагыше тогтууриггүйгөөр гүйжэ эхилбэ даа. Зүгөөр урдахи сагаан саарһан дээрэмни буряадаар бэшэгдэһэн нэгэшые мүн бии болоногүй.

"Энэхэниинь буряадшалжа шадаагүй хаа, энэ ажаада абтаагүйдөө гаргуулхаяа байна ха" гэхэ мэтээр бодомжолхолоороо, гансата духа дээгүүрн хүлэржэ, тэрэ

Кабинетэймнай үүдэн нэрэ хурагуй нээгдэнэ, хаагдана. Зон ороно, гарана. Багшанаршые уран зохёолшодые, юрын зоншые олон... Шанга тэгшээр мэндэшлэлдэнэ, ташаганаса энеэлдэнэ. Би саарһан дээрэнэ толгойгоо үргэнэгүйб, гансал хёлойд, хёлойд гэн, ороһон, гараһан зонийе угтанаб, үдэшэнэб. Толгоймнишые үбдэжэ эхилбэ хэбэртэй. Сухалтайгаар, "тос" гэтэр стол дээрэ ружкаяа хаянаб. "Имэ шууян соо хайшан гэжэ хүдэлхэ ёһотой болоноб?" гэжэ хэнхээшыеб аман соогоо асуунаб.

Тус тустайа столый саана хууһан нүгөөдэ хоёрни бэшэжэл, бэшэжэл мэдэнэ. Ороһон, гараһан зонийе тэдэндэ балай ехээр наалта хэнэшыегүй хэбэртэй. Бэшэхэ зуураа, тэдэ бүхы зонтой хоорэлдэжэшые, сугтаа энеэлдэжэшые, хүхилдэжэшые үрдинэ.

Удын хоол бариха саг хүрэхэ ерэхэ. Тэрэнэй нүүлээр үнөөхи столонгоо саана хууриа эзэлбэб. Үнөөхи сагаан саарһамни урдмни хэбтэнэ. Хүдэлмэрини үдэрэй дүүрэхын урдахи... таһагые даагшын кабинетэ ороо хэм.

Цырендулма Цыреновна оршуулаа болоһон зүйлэмни гартаа абажа уншажа эхилбэ. Удаань саарһан дээрэнэ нюдөө үргэбэ:

- Мүнөө, эндэ гэжэ хэлэхэдэ, яһала бараг гэхээр. Саашадаа дүршэхш даа. Ши бултынь түрүүн уншаһанай удаа нэгэ-нэгэ мэдүүлэлээр оршуулдаг болоорой.

Энэ түрүүшын заабариһаа эхилээд, саашадаа хэдэн жэлэй туршада суг хүдэлхэдөө, элитэ журналистын заажа, заабарилжа үгэһэн юумэн гэхэдэ, барагдашагүй элбэг юм. Анха түрүүн иимэ бэрхэ хүнэй "гарта орожо" бэшэжэ, "хоёр үгэ холбожо" хураһандаа, хэлэшгүй баяртай ябадагби.

Цырендулма Цыреновна Дондогой наһатайшаг боложо

гайхалгүй байна.

"Сэнхирхэн Иисэнгын эрьдэ" гэхэн поэмынгээ эхиндэ иигэжэ бэшэнэ:

Шэлэтэйхэн, талатайхан
Яруунын
Шэнэһэнэй оёор гэлсүүлдэг
Иисэнгын совхоздо
багшалха -
Иимэхэн хубитаяа эблэрээд,
Хүдэлжэ эхилхэн үдэрбөө
Хүнүүдэй байдал шудалха
Хүсэлдэ абтаа бэлэйлби.
Сагаан эдээнэй, мяханай
Сарюун түсэбөөр

зоригжоһон
Сагаан арюун сэдхэлтэй,
Сахалайтанхай шарайтай
Түрэлхин малша буряадай
Түрүү ажалые харахадаа,
Түрүүн магтаха хүсэлдэ
Түргэхэн эзэлэгдэ бэлэйлби.
Шүлэгүүдэнь түрүүшын ном
"Буряад басаганай дуу" 1962 ондо хэблэгдэ хэн. Тиигээд удаа дараалан, хойно хойноһоо "Эхэ тухай поэмэ", "Эсэгэдэ бэшг", "Эдир наһандаа айлшалаб", "Паатааханай зурагууд", "Уянгын дэбтэр", "Ленхобын дэльбэнүүд", "Эхэнэрэй үрэл", "Шулуудай тарни" болон бусад номуудаа поэт хэблүүлээ.

Энэхэниинь хажуугаар Ц.Ц.Дондогой олон тоото оршуулгануудые бэлүүлхэн байна. Жэшээ болгон, А.Пушкинай, М.Лермонтовэй, А.Ахматовай, С.Маршай, С.Михалковой, Леся Украинкын, В.Шекспирэй, П.Нерудын, Г.Лонгфеллын нэрлүүдые дурдая. Гадна Монгол ороной хэдэн уран зохёолшодой бүтээнүүдые оршууланхай юм. Цырендулма Цыреновнагай хайгаар, тэрэнэй аша туһаар Буряадынгаа ахамад, мэдээжэ уран зохёолшод болон поэтууд Цокто Номтоев, Гунга Чимитов, Чимит-Рэгзэн Намжиллов, Цыденжаб Жимбиев, Цэрэн Галанов, Николай Дамдинов, Алексей Бадаев, Владимир Намсараев, Сергей Цырендоржиев, Георгий Дашабылов, Владимир Петонов, Солбон Ангабаев, Гарма-Доди Дамбаев, Булат Жанчипов,

"Сарюун шэмэтэй" олон тоот шүлэгүүдые буряад уншагшадтаа бэлэглэһэн Ц.Ц.Дондогой "Буряад Республикын арадай поэт" гэхэн үндэр нэрэ зэргэтэй болонхой.

Сэтгүүлшэн Ц.Ц.Дондогойн гушаад жэлэй туршада бэшэһэн бүхы очеркнүүдые, статьянуудые, зураглалнуудые суглуулаа хаа, хэдэн нилээн зузаан ботинууд урдмнай табхайдажа хэбтэхэ бэлэйл.

Цырендулма Цыреновнагай шаби хүм гэжэ мэдэржэ, энээгээрэ омогорхожо ябахада, зүрхэ сэдхэлдэ баясама байдаг юм.

"Буряад үнэн" газетын саг үргэлжэ гаража, олон тоото уншагшадаа ходо баясуулжа байһан буянтай хэрэгтэ дээдэ гарай сэтгүүлшэн, бэлиттэй поэт, уран зохёолшо Ц.Ц.Дондогойн оруулдаг аша габыа айхабтар ехэ.

1962 ондо Ц.Ц.Дондогой "Жаргал" гэжэ шүлэгөө найруулан байна.

Жаргал гэлсэнэбди, жаргал!
Жаргалые ши ямароо

ойлгонош?

Абдар, ханза - юу хээгээ
Алта мүнгөөр оёорлоод,
Ондоо хүнэй ядаралые
Ойлгоомонгүй болоходо,жо,
Хүйһэндөө нөлбожо хэбтээ

хаа,
Хүйхэр золтойб гэхэ гүш?
Али амитан зоной түлөөдэ
Аадар, шуургые үнэрижэ,
Ами наһаа үнэргэбэл,
Аминайнгаа жаргал эдлээб

гээд,
Амар, амгалан нойрсохо гүш?

Ами наһаа, хүсэ шадалаа үнэтэйдэ үлүүгээр тоолонгүй, олон жэлнүүдтэ үргэлжэ "зоной түлөөдэ аадар, шуургые үнэрижэ", буряад поэзийн гээ, "Буряад үнэн" газетын гээ аша туһада эсшэ сусама-гүйгөөр зохёохы хүдэлмэриез зориулжа ябаһан Цырендулма Дондогойгоор омогорхожо, доро дохихо ёһотойбди. Бэын элүүр энхые, үшөө ехэ амжалта эгшэ нүхэртөө хүсэнэбди.

А. ДАМБАЕВ,
журналист.

ХҮҮГЭДЭЙ НААДАН ЁОНИН ДАА!

Сагай хэды хүшэр байгааһаань, Ехэ-Куналейн дуу хургуули ажалаа эршэтэйгэ ябуулһаар.

Эндэ заншалта ёһо хэшээлнүүд үнгэржэ, хурагшадтай үүсхэлээр элдэб хонирхолтой наадану эмхидхэгдэнэ.

"Планетэнүүдэй жагсаа" гэхэн наадан хая т хургуулида үнгэрөө. Кла бүхэниинь түлөөлхэн эдэхтэ Марина Гандина, Натаа Ковалёва, Юля Гуслякова, Женя Васильева, Лена Зайцева, Серёжа Романов, Дий Филатов гэгшэд энэ хэмжэ ябуулга шог ёгто зугаатайга хүтэлбэрилөө. Багшана Екатерина Евсеевна Степнова, Ольга Анатольевна Солодухина, Надежда Константиновна Кушнарёва гэгшэд үхибүүдэйнгэ үүсхэлдэмжэжэ, мүнлэ эдэхтэ тэйгээр конкурс, викторинада хабтадсаһан байһа "Сэсэрлиг", "Плутон", "Номин" планетэнүүдэй "ажаахуугшаа" хамта сугларжэ өһөд тухайгаа хоорон дуратай дуу, хатарай гүйсэхэ юм. Хүүгэдэй хүгжэмтэ зүжэ олоной анхарал татаа.

Найндэрэй түгсэхэдэ эгэ гоёхон хубсаһатай, эгээ зугаатай эрхим артистна нэрэ нэрлэгдээ. Лю Гербатюк, Дима Филатов, О Гребенщикова болон бусад хурагшад тусхай шан хүртэбэ.

ЭНХЭРТЭН ЯБАДАЛАЙ ЭХИНДЭ

Тарбагатай тосхон "Родничок" гэхэн үхибүүд саадта тулюур, үгытэй т булын 17 үхибүүд намар хойшо хамта байһа Зариманиинь - түрэлхидгү үгышые хаа, аба эжыд орхигдоһон эдэдэ наһаа багашуул эндэ суглара. Тэдэнэй дунда хургуули хаяһан хурагшадшые бий өһөдөө найнаар хубсажэ шададаггүй 4-5-тайха үхибүүдые байдаг.

Дулаахан, хуруул гэр со хургуулиин хэшээлнүүд Галина Сергеевна Медведева ябуулна. Хүмүүжүүлэгшэ Эльвира Базырова Аюуш удан гартай эдир басагад бэлэй, малгай, дулаахан ойм нэхэжэ хургана. Үбэлэ хүйтэндэ үмдэхэ оймһонүүд тэдэнэр дүүнэртээ оёно Медицинскэ сестра Ольга Честеронова Черных Нестерокин "Мой долырһаа" дутуу бэшээр, үхибүүдэй бээ ариг сээрые, элүүр энхы сахидаг гэшэ. Халуун эдэгээ хангадаг Наталья Николаевна Черных Ксения Даниловна Филатова хоёр үдэр бүри эдэ амтатайхан эдэ шанаада заншалтай. Мүн үхибүүд хажуудань байлсажэ хартаабха сээрлэдэг, эдэни эдэдэ блюдэнүүдые хэжэ хурадаг юм.

Мүнөө үедэ "Родничок" саадта шэнэ жэлэй бэлдэхэ эхилэнхэй. Аймагай социаль талаар хамгаалгын таһа (даагшань О.И.Васильченко) Тарбагатайн хүдөөгэй захиргаан (толгойлогшон Г.Г.Филатов), аймагай эрдэм хуралсалай таһаг, бусад эмхи зургаанууд энэ саады арга шадалаараа дэмжэжэ үхибүүдые хүл дээрэн гаргах хэрэгтэн туһалдаг.

С. ТЮЛЮКИН

* * * * * ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ ШЭДИТЭ НАЙНДЭР * * * * *

"Үхибүүдтэ найндэр бэлэглэе!" гэхэн Шэнэ жэлэй радиомарафондай хандалга манай газетын ноябриин 27-ной дугаарта гараа хэн. Тэрэ гэхээр зон манай редакция хонходо, бэлэг дамжуулха хүсэлөө мэдүүлнэ. Наяхан Улаан-Үдэ хотын 37-дохи дунда хургуулиин багша Валерий Дашиевич Цыбинов модоор хэһэн бүтээнүүдэ дамжуулба. Угайнггаа уран гартанай бэлиг талаандаа хүртэһэн Валерий Дашиевич үйһөөр

үхибүүдэй нааданхайнуудые бүтээгээ. Гадна угалзатуулан ханза, стол, стул, эдэ хоол бэлдэхэдэ хэрэглэгдэдэг зүйлнүүдые хэдэг гэжэ олондо мэдээжэ.

Манай угсаатан хэр угаа хойшо ядарһан хүндэ туһалха гэжэ оролддог юм. Тиимэхэ энэ марафон уряалы дэмжэхэт гэжэ найданабди.

Е. ЦЫБЕНОВА.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

20.30 "Новая волна", 49 с.
21.15 Нон-стоп лист.
21.20 Алло.
22.05 6 новостей.
22.10 Комедия "Сержант Билко".
23.45 Диск-канал.
00.25 Дорожный патруль.

"ТИВИКОМ"

10.00 Анонс. Герой дня.
10.30 Премьера телесериала.
11.00 Сегодня утром.
15.00 Мир кино.
16.30 "Улица Сезам".
17.00 Сегодня днем.
18.00 Кинотеатр юного зрителя.
"Голубое дерево".
18.50 Телегазета.
19.00 Сегодня.
19.15 Анонс. Муз. поздравления.
20.00 Час сериала: "Госпожа следователь".
20.50 Телегазета.
21.00 Сегодня.
21.30 Радар-спорт.
22.00 Мир кино.
24.00 Сегодня.
00.35 Дистанция 60.
01.35 Кафе "Обломов".

"ОТБ"

6.30 Музыка на канале.
7.00 Палитра.
7.30 Нить Ариадны.
18.00 М/ф "Чудо-мельница".
18.20 Д/ф "Петр Великий".
19.20 Фитиль.
19.30 Клип-презент.
20.00 Двадцать ноль-ноль.
20.30 Сказка на ночь.

"З КАНАЛ"

21.00 Мультфильм.
21.20 Курьер.
21.30 Худ. фильм.

27, ПЯТНИЦА**КАНАЛ "ОРТ"**

07.00 Телеутро.
10.00 Новости.
10.15 "Новая жертва".
11.10 Моя семья.
11.50 Пока все дома.
12.25 Играй, гармонь любимая!
13.00 Новости.
13.10 В эфире ГТРК "Мир".
13.55 "Приключения принца Флоризеля", 3 с. (закл.).
15.00 Мультфильм.
15.20 Брэйн-ринг.
16.00 Новости.
16.15 Пресс-экспресс.
16.20 "Космические спасатели лейтенанта Марша".
16.45 Фильм-сказка "Джек - победитель великана".
18.25 Концерт "Вас не забудем никогда".
19.00 Новости.
19.20 "Новая жертва".
20.15 Человек и закон.
20.45 Поле чудес.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.45 Коломбо в детективе "Маскарад".
00.30 Взгляд.
01.15 Новости.
01.35 Триллер "Послеполночи".
03.15 Пресс-экспресс.

КАНАЛ "РОССИЯ"

08.00 Утренний экспресс.
08.25 По дороге на работу.
08.35 Мультфильмы.
09.00 Вести.
09.25 Товары - почтой.
09.35 Утренний экспресс-2.
10.05 Ретро-шлягер.
10.30 Дорогая редакция.
10.55 "Санта Барбара".
11.50 Товары - почтой.
12.00 Торговый дом.
12.15 За околицей.
12.30 В рабочий полдень.
13.00 Вести.
13.20 "12 стульев", 4 с.
14.40 Деловая Россия.
15.10 Иванов, Петров, Сидоров...
15.50 Товары - почтой.
16.00 Вести.

БУРЯТСКОЕ ТВ

16.25 Мультфильм.
16.45 "Династия", 147 с.
17.35 Буряад орон.
18.20 Примите поздравления...
18.50 Курьер.
19.05 Панорама Бурятии.
19.50 Курьер-2.
20.00 МТК-регион (выпуск 6-й).

КАНАЛ "РОССИЯ"

21.00 Вести.
21.20 "Санта Барбара".
22.20 Эх, дороги...
22.50 "Странник", 10 с.
23.45 Баскетбол. Рождественский турнир. Финал.
01.00 Вести.
01.35 Товары - почтой.
01.45 Х/ф "Где находится нофелет?".

"АРИГ УС"

16.00 Мультфильм.
16.25 Нон-стоп лист.
16.30 "Готовы или нет?", 18 с.
17.00 Аптека.
17.10 Благая весть.
17.40 Телеигра "Деньги? Деньги... Деньги!".
18.30 "Гваделупе", 11 с.
19.15 Муз. подарок.
19.30 М/ф "Когда зажигаются елки".
19.45 Ток-шоу "Мое кино".
20.30 "Новая волна", 50 с.
21.15 Нон-стоп лист.
21.20 Восточный экспресс.
21.35 Док. сериал "По следам всемогущих": "Загадочные технологии".
22.05 6 новостей.
22.10 Парад чемпионов: Ю. Никулину - 75 лет. Х/ф "Бриллиантовая рука".
23.45 Диск-канал.
00.25 Дорожный патруль.

"ТИВИКОМ"

10.00 Анонс. Герой дня.
10.30 Сериал.
11.00 Сегодня утром.
15.00 Мир кино.
16.30 "Улица Сезам".
17.00 Сегодня.
18.00 Кинотеатр юного зрителя: "Голубое дерево".
18.50 Телегазета.
19.00 Сегодня.
19.15 Анонс. Муз. поздравления.
20.00 Час сериала: "Госпожа следователь".
20.50 Телегазета.
21.00 Сегодня.
21.30 Суперзвезды остросюжетных фильмов.
22.00 Мир кино.
24.00 Сегодня.
00.35 Дистанция 60.

"ОТБ"

6.30 Теледом. Реклама.
7.20 Суурьян.
7.30 Промышленный канал.
18.00 М/ф "Чудесный колокольчик".
18.30 Галапагосские острова.
19.15 Фитиль.
19.25 Реклама. Х/ф "Спина к спине".

"З КАНАЛ"

21.00 Мультфильм.
21.20 Курьер.
21.30 Худ. фильм.

28, СУББОТА**КАНАЛ "ОРТ"**

08.50 Андрей Миронов и Александр Калягин в х/ф Сергея Колосова "Назначение".
10.20 Мультфильм.
10.45 Домашняя библиотека.
11.00 Новости.
11.10 Слово пастыря.
11.30 Не зевай!
12.00 Утренняя почта.

12.35 Смак.
13.00 Возвращение Третьяковки.
13.25 Х/ф "Вечера на хуторе близ Диканьки".
14.40 Умники и умницы.
15.25 Под знаком "Пи".
16.00 Новости.
16.20 "Союзмультфильм" представляет...
17.10 Америка с М. Таратуттой.
17.40 В мире животных.
18.15 Колесо истории.
19.00 Новости.
19.25 Ералаш.
19.50 Золотая серия. Владимир Высоцкий в х/ф "Сказ про то, как царь Петр арапа женил".
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время.
22.40 Что? Где? Когда?
24.00 Каламбур.
00.35 Коллекция 1 канала: "Музыкальная комедия в городе".
02.15 Пресс-экспресс.

КАНАЛ "РОССИЯ"

09.00 Вести.
09.25 Лукоморье.
09.50 Гостиница Деда Мазая.
10.05 Теремок.
10.20 Мультфильмы.
10.45 По вашим письмам.
11.15 Книжная лавка.
11.30 Вертикаль.
12.00 Вести в 11.
12.15 Здоровье.
12.30 Доброе утро!
13.00 Врача вызывали?
13.30 Анонимные собеседники.
13.55 Поэт в России больше, чем поэт.
14.20 Проще простого.
14.50 Грош в квадрате.
15.20 Ничего, кроме...
15.35 Де-факто.
16.00 Сад культуры.
16.30 Футбол без границ.
17.00 "Битлз". Великая четверка", 5 с.
18.00 Момент истины. Памяти Зиновия Гердта.
19.00 Вести.
19.20 Своя игра.
19.45 Звезды эстрады - на юбилее.
21.15 Субботний вечер с Михаилом Задорновым.
22.40 Сделано в Голливуде: х/ф "Дик Трейси".
00.30 Ночная жизнь городов мира.
01.00 Вести.
01.35 Программа "А".

"АРИГ УС"

09.00 Диск-канал.
09.30 М/ф "Красавица и чудовище".
10.50 Сериал о природе "Экспедиция глубинного поиска", 5 с.
11.45 Нон-стоп лист.
11.50 Это мы не проходили...
12.15 Сериал "Флиппер-2".
13.00 История государства Российского: х/ф "Иван Грозный", 1 с.
14.40 Нон-стоп лист.
14.45 "Иван Грозный", 2 с.
16.10 Журнал "Фитиль".
16.25 Шоу Бенни Хилла.
16.55 Благая весть.
17.25 Сериал "Вавилон-5", 35, 36 с.
19.05 Муз. подарок.
19.25 Ток-шоу "Сделай шаг".
20.15 "Новая волна", 51 с.
21.00 Нон-стоп лист.
21.05 Парад чемпионов: х/ф "Ко мне, Мухтар!".
22.30 Те, кто...
22.55 Сериал "Кобра", 7, 8 с.

"ТИВИКОМ"

09.00 Анонс. Большое времечко.
10.45 Утренний сеанс.
12.30 "Тарзан".
13.00 Сегодня.
15.00 Худ. фильм.

16.10 Программа для подростков "От винта".
16.30 Пойми меня.
17.00 Сегодня.
18.00 Школьное ТВ.
19.00 Анонс. Муз. поздравления.
19.50 Телегазета.
20.00 "ТИВИКОМ" представляет "АВТОЭКСПРЕСС".
20.30 Панорама.
21.00 Сегодня.
21.30 Футбольный клуб.
22.00 Книжный магазин.
23.00 Премьера телесериала "Бесстрашные", 5 с.
24.00 Сегодня.
00.35 Человек в маске.

"ОТБ"

9.00 М/ф "Ночь перед Рождеством".
9.50 Реклама. Х/ф "Маленькие негодяи".
11.20 Гвоздь.
11.40 Реклама. Х/ф "Соломенная шляпка".
13.50 Д/ф "Четыре сезона шампанского".
14.20 Реклама. Х/ф "Обнаженное оружие".
15.45 Шьем для всей семьи.
16.00 Д/ф "Из глубины веков".
17.00 Клип-презент.
20.00 М/ф "Мороз Иванович".
20.10 Реклама. Х/ф "Билет в Красный театр".
21.50 Фитиль.
22.00 Реклама. Х/ф "Остров головорезов".

"З КАНАЛ"

18.00 - 20.00 Кинопрограмма.

29, ВОСКРЕСЕНЬЕ**КАНАЛ "ОРТ"**

09.00 Премьера фильма-сказки "Король - полярный медведь".
10.30 Мультфильмы нашего детства.
11.00 Новости.
11.15 Непутевые заметки.
11.30 Пока все дома.
12.10 Утренняя звезда.
13.00 Служу России!
13.30 Играй, гармонь любимая!
14.00 В городе Н.
14.30 Подводная одиссея команды Кусто.
15.25 Смехопанорама.
16.00 Новости.
16.20 Дмитрий Хворостовский. История одного концерта.
17.00 Клуб путешественников.
17.45 Как-то раз...
17.55 Мультфейерверк.
18.40 Один на один.
19.15 Счастливый случай.
20.05 Клуб "Белый попугай".
21.00 Время.
21.55 Комедия "Игрушка".
23.55 Приключенческий фильм "Последняя реликвия".
01.25 Новости.

КАНАЛ "РОССИЯ"

09.00 М/ф "Щелкунчик".
09.25 Российское бюро путешествий.
09.55 М/ф "Новогодняя песенка Деда Мороза".
10.00 Лотто-миллион.
10.15 Присяга.
10.40 Устами младенца.
11.15 Утренняя звезда.
12.00 Вести в 11.
12.15 Парламентская неделя.
12.45 Мультфильм.
13.00 Человек на земле.
13.25 Книжная лавка.
13.55 Телетheater.
14.20 Проще простого.
14.50 Ничего, кроме...
15.10 В мире животных.
15.40 Караоке по-русски.
16.30 У всех на устах.
16.45 "Битлз". Великая четверка", 6 с.
17.45 Старая квартира. Год

1950-й.
19.00 Вести.
19.25 Волшебный мир Диснея.
20.25 У Ксюши.
21.00 Открытые новости.
22.00 Зеркало.
22.50 Русское лото.
23.40 Андрей Тарковский. Воспоминания.
00.10 Любимые комедии: х/ф "Сердца четырех".
01.50 К-2 представляет...
02.45 Рек-тайм.
03.40 Телескоп.

"АРИГ УС"

09.00 Диск-канал.
09.50 Мультсериал "Том, Джерри и их друзья".
10.50 Шоу "Пальчики оближешь".
11.25 Назло рекордам.
11.50 "Экспедиция глубинного поиска", 6 с.
12.35 Нон-стоп лист.
12.40 Парад чемпионов: х/ф "Двадцать дней без войны".
14.25 М/ф "Дед Мороз и Серый Волк", "Новогоднее путешествие".
14.55 Нон-стоп лист.
15.00 От форте до пьяно.
15.30 Парад чемпионов: х/ф "Совершенно серьезно".
16.40 М/ф "Снеговик-почтовик".
16.55 Благая весть.
17.25 Шоу Бенни Хилла.
17.55 "Вавилон-5", 37 с.
18.50 Клуб всемирного юмора "12 копеек".
19.20 Муз. подарок.
19.45 Х/ф "Геркулес в Нью-Йорке" (А. Шварценеггер).
21.25 Нон-стоп лист.
21.30 "Кобра", 9 с.
22.20 ЧАЙ-клуб. Памяти 3 Героев.

та.
22.50 Х/ф "Грачи".
00.30 Теледискотека "Партиная зона".

"ТИВИКОМ"

09.00 Анонс. Мультсериал "Человек-паук".
09.30 Док-шоу.
10.00 Намедни.
10.45 Куклы.
11.00 Телесериал "Проститутка".
11.30 100 к 1.
12.00 Детям и взрослым "Пострелята".
12.20 Телегазета.
12.30 "Тарзан".
13.00 Сегодня.
15.00 Худ. фильм.
16.10 От винта.
16.30 Пойми меня.
17.00 Сегодня.
18.00 Школьное ТВ.
19.00 Анонс. Муз. поздравления.
19.50 Телегазета.
21.00 Сегодня.
22.00 Ключи от форта Байярда.
23.30 "Криминальная Россия" (фильм 11).
24.00 Сегодня.
01.30 Мир кино.

"ОТБ"

9.00 М/ф "Снегурочка".
10.10 Реклама.
10.15 Х/ф для детей "Кешка Борода".
10.30 Реклама. Х/ф "Табачный капитан".
12.00 Д/ф "Африка".
12.40 Реклама. Х/ф "Породающая огонь".
14.40 Сам себе режиссер.
15.15 Х/ф "Пистолет с глухим телом".
16.35 Левицкий.
16.45 Ералаш.
17.00 Клип-презент.
20.00 М/ф "Солдат и черт".
20.10 Реклама. Х/ф "25-центовая монета".
21.40 Фитиль.
21.50 Реклама. Х/ф "Гарлемский остров".
23.50 Музыка на канале.

"З КАНАЛ"

18.00 - 20.00 Кинопрограмма.

"Буряад үнэнэй" 75 жэлэй ойдо

"ҮНЭМНАЙ" УЛАМ ҮНЭРЖЭЖЭ БАЙГ!

ной декабриин 21-дэ
"үнэн" хониной 50 жэлэй
лэгдээ хэн. Тэрэгнээр
үнгэршээл даа. Энэ
заа зуухан хамаатай
хадаа нэгэ хэды үгэ
болгон бэшэхэ
Ойн баярта бэлдхэл
түбхын түрүүндэ
ониной анха түрүүшын
нээ, ямар нэрэтэйгээр
гэжэ тодорхойлох
байгаа. Энэ зорилго
лан тула Улаан-Үдэн,
Шэтын архивуудай
уде онгилхо хэрэг
б даа. Эрхүүгэй архив
бод онуудта гарадаг
нэрэтэй газетэ олоо
газетын редактор бүхы
мэдээжэ болохон
ахиин журналист, уран
Ярослав Гашек байгаа.
"Үүр" үлгэр домогто
Табадугаар Улаан
гэрэгэй газетэ байба.

дүнэн" газетын үндэс
бигша "Шэнэ байдал"
рэтэй хонин гэжэ
Энэ баримта шэнэ
гаагүйшье наа, зүгөөр
тэрэ үедэ мэдээгүй
магад. Буряадай
то республикын шөө
й байхада, "Шэнэ

Алас-Дурнын
гэдэг гүрэнэй зургаан
үндэлхэн намтартай.
Буряадай хоёр можонууд
автономито

икын бии болоходо,
байдал" "Буряад
үнэн" гэжэ ондоо нэрэ
Компартийн обкомой
ревкомой зургаан
үхэтэй. Бүри хүүдэ
икын нэрын

ахада, "Буряад үнэн"
боложо, мүнөө тэрэ
үхэжэ ябана ха юм.
он олон жэлүүдтэ
ай тушаалда Ц. Дон
жаб (Дондубон),
ев, Ц. Галсанов, Ц.Д.
апов, Д. Лубсанов,
ов, Д. Лобсанов,
деев, Р. Гармаев болон

бусад ажаллаа. Хоца Намсараев
фельетонууды бэшэдэг
ажалтайгша хэн, мэдээжэ уран
зохёолшод Чимит
Цыдендамбаев, Георгий
Дашабылов гэгшэд соёлой
таһагта хүдэлөө.

Арбаад жэлэй саада тээ
үймөөдэгшэдэй засагта ерэжэ,
юмэн бүхэниие хүйбэдхээгүй
байхада, газетэ яһала
тогтууритай гарадаг байгаа гэжэ
һанагшаб. Партийн обком
редакциин ажалда үргэлжэ
анхаралаа хандуулжа, зүб
бурууень заажэ үгэжэ байгша
хэн. Бюро дээрэ редакциин
түсбүүд харагдадаг, партийна
конференциинүүдэй урда тээ
мүнгэнэй ябаса шалгагдаг хэн.
Мүнгөөршье дутаадаггүй, хотын
ноёдоор хэлсэжэ, редакциин
хүдэлмэри лэгшэдтэ
байранууды үгүүлхэхээ
эхилээ, ехэ туһа хүргэдэг
байһаниинь арсалтагүй.
Мүнөөнэй худхалата үедэ нэгэ
зариман эрхэ сүлөөтэй
болообди, партиин
"дарлалтаһаа" гараабди гэжэ
баярладаг хэбэртэй агша. Арайл
тиимэ бэшэл ха! һүүлшын
жэлүүдтэ редакци бага бэшэ
бэрхшээлнүүдтэй дайралдаад
үөө. Зарим ушарта газетэ саг
соогоо гаража шадахаяа болёод,
клишенүүдэй байха газарнууд
сагаан заадаа үлөөд гарадаг
зүйлнүүд үзэгдэдэг хэн.

Ойн һайндэрэй урда тээхи
үедэ редакциин коллектив
ажалаа үндэр хэмжээндэ
хүртэхэ гэжэ оролдоо. Ажалша
коллективүүдтэй харилсаагаа
һайжаруулжа, тэдэнэй
хүдэлмэриие гүнзэгыгөөр
харуулжа зорилготойгоор
редакциин хүдэлмэрилэгшэд
хүдөөгөөр ябажа, олон
хүнүүдээр уулзажа, тэдэнэй
ажал, байдал, коллективүүдэй,
ажалай түрүүшүүлэй хэрэгдэг
онол арга тухай хонин
материалууды олоор
тунхагладаг, ажахын түрүүшүүл,
тэдэнэй тоодо һаалишад
Н. Тадвапкина, Л. Седых,

хонишод В. Романова, Г. Рабдаев,
Д.-Н. Сундурев, Н. Тогмитова,
токарь Б. Поздеев, слесарь
А. Оширов болон бусад газетын
хуудануудта ажал тухайгаа
бэшэдэг хэн. Гадна тэгдэлдэ
ороһон аймагууд, колхоз,
совхозууд шанга шүүмжэлдэ
хүртэдэг байгаа. Нургуулиин,
соёлой хүгжэлтын болон бусад
социально-соёлой
асуудалнуудта гол анхарал
хандуулагдадаг хэн. Газетын
хэнэгүүды олон болохо
зорилготойгоор уншагдай
конференциинүүд аймагуудта
үнгэргэгдэжэ, хүнүүдэй хэлэһэн
захянууд, тэмдэглэлнүүд
согсологдожо, тэдэнэй
дохёонуудаар таараха
хэмжээнүүд абтадаг бэлэй. Тэрэ
үедэ газетын сэн оройдоо 2
мүнгэтэ, захигшад хүшэргүйгөөр
захилнууды хэдэг байгаа.

50 жэлэй ойн һайндэр үндэр
хэмжээндэ үнгэрөө хэн.

Ажалшадые коммунист ёһоор
хүмүүжүүлхэ, ажахын ба соёлой
байгуулалтын зорилгонууды
дүүргэхэ хэрэгтэ тэдэниие
элсүүлхын тула үрэ ехэтэй
хүдэлмэри ябуулһанай түлөө
"Буряад үнэн" газетэ Ажалай
Улаан Тугай орденуор шагнагдаа
бэлэй. Редакторай орлогшо
Мунко Нимаевич Нимаев,
харюусалгата секретарь Бато
Будаевич Дашиев, таһагууды
даагшад Бато Аюшеевич
Гылыков, Галсан Ямпирович
Цыреторов, корректор Ханда
Ванчиковна Ванчикова гэгшэд
РСФСР-эй соёлой габыата
хүдэлмэрилэгшэ гэхэн хүндэтгэ
нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байгаа.
Эдэ табанай дүрбэниинь
һүүлшын жэлүүдтэ наһа бараа.

Оперо болон баледей театр
соо баярай суглаан боложо,
манай мэдээжэ артистнууд
концерт харуулжа, зониие ехэ

баярлуулаа хэн. Ойн баярай
һайндэртэ ондоотээһээ, тэрэнэй
тоодо Эрхүүһээ, Шэтэһээ,
Татарһаа, Хакасиһаа олон
айлшад ерэжэ, халуун үгэнүүдээр
амаршалаа, бэлэг сэлэгээ
барюулаа бэлэй.

С. ШАНЮШКИНА,
уншагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: "Буряад
үнэнэй" редактор Ц.Ц.
Цибудеев таһагые даагша Б.Т.
Цыремпилов хоёр газетын
заншалта урилдаанда
командануудай дундаһаа
эрхимлэжэ, редакциин
дамжуулгын кубогта хүртэһэн
"Буревестник" бүлгэмэй
командын капитан Роберт
Дондубондо "Буряад үнэнэй"
Хүндэлэлэй грамота барюулжа
байна.

(Гэр бүлын архивһаа абтаһан
фото-зурга)
дурадхажэ, ушар
шалтагааниинь ойлгуулаа
бэлэй. Операци хэгдээгүй.
Хэлэһэй хэрэггүй, үнгэршөөн
байгаа. Теэд үбшэн хүндэ энээн
тухай хэлэхэ бэшшэ. Операци
хэгдээ, ингээд лэ һайн болохоб
гэжэ өөрөө тэрэ һанажа байһан
юм.

"Операциин" һүүлээр долоон
хонгото хамта байгаабди. Эдүүр,
һайн болохо байһандаа этигэжэл
байгаа хэн. Больницаһаа гараад,
ехэ удаан байнгүй, наһа барашоо
бэлэй.

Амиды үлэхэ байһандаа
ямаршье найдалгүйгөөр зүүн
гаргүй, тархяа боолгонхой,
нүдэ, шэхэ муу, танихаар бэшэ
болотороо гэмэлтэһэн бээтэй
хари газарта госпитальдо
хэбтэхэдээ, тоонто нютаг
Цагаата, түрэл түтим, бага
балшар наһан, инаг басаган
тухайгаа шэбшэжэ, шадал тэнхээ
ороһон байгаал даа.

С.Б. Хандажапов дайнда хэды
хүндөөр шархатажа, инвалид
болоод бусаашье наа, "бэээрээ
ерэтэрчэ хүлээн байхаб даа,
бандидуудые даража, герой
болоорыш даа" (ном сооһоонь)
гэжэ бэшэдэг байһан
басагантаяа гэрлэжэ, үри
хүүгэдые үдхэжэ, дүшөөд гаран
жэлдэ амиды мэндэ ябаа гэшлэл
даа. Буянтай хүн байгаа гээд
һанагдадаг. Больницада хамта
байһан үдэрнүүднэй, бэлэг
болгон бариһан номыень, "Үнэн"
соохи уулзалганууднай эрэлхэг
зориг түгэлдэр, сэбэр сагаан
сэдхэлтэй, үлүү гарам үнэн сэхэ
энэ хүниие хээээдэшье
мартуулхагүй аабза.

В. ТОКТОХОЕВА.

НҮХЭР ТУХАЙ ҮГЭ

Содном Банзаракцаевичай
орожо ерэхэдэ, кабинетнай
дүүрэн болошодог шэнги хэн.
Тэрэнэй хажуугаар үгэ хэлээб
гэжэ зобонхаар, дууһыень
шагнажа ерээд, һүүлээрнь
асууһан, үгэ хэлэһэндээрэ байха.
Энэ хүнэй худал хуурмаг
юмэндэ, хүнгэн һалххай
ябадалда дурагүйнь элихэн
байгша хэн. Зүгөөр сугтадайнда
ябаһан нүхэд тухайгаа
хөөрхөхдэнь, нүдэниинь
ялаганажа байдаг бэлэй.

Агуухэ Илаалтын ойн
баярнууды угтуулан, тэрэ хэды
олон дурсалганууды бэшээ нэм
даа, уншагшад һанана бээ.

СССР-эй Оборонын
министерствын архивта хүдэлдэг
байһан энэ нүхэртөө нэгэтэ
тусхай даабари үгэһэн хүм. Һара
хахад тухай ябаад ерэхэдээ,
Волховско фронтын снайпер
байһан нагаса тухаймни
материал оложо ерэхэн юм.
Тэрэниинь хэрэглэн,
хоюуланайнгаа нэрэ табиһан
очеркоороо мұрысөөндэ
хабаадажа, хоёрдохи мүнгэн
шанда хүртэһэн зомди.

Содном Банзаракцаевич
нүхэд, тэдэнэйнгээ баатаршалга
тухай хөөрөдэг жэгтэй хонин
сэрэгшэ бэлэй. Иймэ зан
абариинь бидэ ехэтэ
һайхашаадаг хэмди.

Курска дүхэригтэхи
тулалдаанда хүндөөр
шархатажа, госпитальдо
найдалгүй хүндэ байдалда
хэбтэхэдээ, Содном Хандажапов

нэгэтэ гайхалтай хонин удхатай
зүүдэ хараһанаа хөөрөөгшэ хэн:

- Эсэгэмни орожо ерээд:
"Хүбүүмни, долоон үнгын гүүнэй
һү, Байгал далайнгаа уһа,
Зэдынгээ голый ургамалай шүүһэ
худхажэ асарабаб, уужархи даа.
Бээдэһини хүсэ шадал орохо,
наһаншини ута болохо", - гэжэ
түрэл буряад хэлэн дээрээ
хэлэбэ. Тиигээд үүдэн тээшэ
дүтэлжэ, үлмы дээрээ һууһан
бэээрээ, уухыемни хүлээн
хараба. Тэрэниинь ангаһан
амитан шэнгээр гудамжижа
мэдэбэб. Тиигэжэ байгараа
эсэгэмни тамхи татажа, утаан
соо дүрэн бүдэхэ боло
болоһоор үгы болошоо.
Хойноһоонь "эсэгэмни,
байгыш!" гэжэ хашхарха гэхэдээ
шадангүй, һэришооб. Энэхэн
үедэ һүүлшынни тулалдаанай
болоһон газар нүдэндэм
харагдажа байгаа хэн".

Зүүдэндэнь харагдаһан
эсэгэмни иигэжэ хүбүүгээ абараа
ха юм даа. Содном Хандажапов
дайһаа нютагаа бусажа ерээ
бшуу.

Энэ ушар тухай бидэ дайнда
хабаадагшадый ба инвалидуудай
Улаан-Үдэдэхи госпиталь соо
хөөрөлдөө хэмди. Аха нүхэр
бидэ хоёр ондо ондоо
отделенинүүдтэ хэбтээшье наа,
үргэлжэ харалсажа, уулзажа
байгаабди.

Содном
Банзаракцаевич операцида
орохо болобо. Бэлэгтэй хирург
Д.Д. Аюшеев хэхэ байгаа.
Операцида бэлдэлгэ түлэг дундаа

оробо. "Операцида намай хэды
часта оруулһыень, хэдындэ
тэндэһээ гаргахыень хуу хараад
байгаарай, һүүлдэнь намда сэхэ
хэлэхэш", - гэжэ Содном
Банзаракцаевич намда захиба.
Тэрэһнэнь уламжалан,
операцар һонирхоходомни,
Даши Дылгирович намда:
"Һонирхоо наа, орожо хара,
харин айжа, мэдээ табижал бү
байгаарай", - гэбэ. Хирургын
зүбшэл үгэхэдэ, медсестра
намайе дары түргэнөөр
хубсалуулжа (хирургдал адлар
ааб даа) оробо. Нүхэрни стол
дээрэ хэбтэнэ, Унтуулагдаба.
Хирургшые перчатканууды үни
үмдэнхэй, хамсыгаа шаманхай,
хэдэг лэ юмэээ хэжэ эхилбэ
даа...

Харин эрэлхэг зоригтой
доваторовец, Зэдын хасагуудай
нэгэн, ажабайдалай, дайнай
нилээд хатуулжалга гараһан С.Б.
Хандажаповые операцида
орохынь урда тээ харахадамини,
дайшалхы даабарида гаража,
илалта эрхэ бэшэ туйлаха
байһандаа этигэнгээр үзэгдөө
бэлэй. Тиигээшье наань даа,
хүнэй операцида орохоёо
байхада, һанаань заһажа:
"Энэһнээ болохо юмэ дабаһан
хүн ха юмта даа, һанаагаа бү
зобогты", - гэхэдэмни, - тиймэ
дээ, гараашье гээгээсэмби, гүзээ
отолуулахда ерунда", - гээгшэ
хэн. Теэд үнэндээрээ байдалынь
аргагүй муу байгаа хэн.
Гэдэһыень онгойлгоод байһан
хирург дүтэлжэ харахыемни

Д.Гиргенова гэгшэд ержэ, ирагуу гоё дуу хатар болон нотатай мэдээжэ оперно дуушан Елена Шараева хонгоо хоолойгоороо дуу татажа, хайндэрэй үдэшые тон дээдэ шатада гаргалан байна.

Мүн мэдээжэ артистнуудаа дахадан БГУ-гай буряад хэлэ бэшгэй оюутад энэ хайндэрэй концертэ өөһэдүнгөө хубита оруулаа.

Энээнэй удаа сугларашад БНЦ-гэй байшан соо баяр ёһололой оршон байдалда хайндэрөө үргэлжэлүүлбэ. Амаршалгын үгэ хэлэгшэдэй

УУЛЫН УРДАА ХАРАХА ХҮБҮҮД, БАСАГАД

(Түнхэн нютагаархитай хайндэрһөө)

Декабриин 11-дэ Улаан-Удын медицинскэ колледжын актова зал соо Түнхэн нютагаархитай хайндэр үнгэрбэ. "Саяан" гэхэн эмхидхэлэй бүлэгэй үүсхэлээр нютагтаа, Буряад орондоо, мүн бэшэ тээшые сууда гараһан хүбүүд басагадаа буряад зонойнгоо урда габьяатай байһанайнь түлөө хүндэлхэ гэхэн шийдхэбэри абтанан байгаа. Эдэ хэд бэ гэхэдэ, Эрдэмэй болон искусствануудай Петровско академиин академик, БИОН-ой директор, профессор, хэлэ бэшгэй эрдэмэй доктор, Буряадай ба Россин эрдэмэй габьяата хүдэлмэрилэгшэ В.Ц. Найдиков, ВСГАКИ-гай багша, профессор, Россин эрдэмэй габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Буряадай рериховскэ хамтаралай түрүүлэгшэ В.Ц.

Найдакова, СССР-эй болон Россин спортын мастер, Россин габьяата тренер, ветерануудай дунда дэлхэйн түрүү хуури эзэлхын түлөө мурьсөөндэ хүрэл медальда хүртэһэн Н.С. Ивахинов, медицинһын эрдэмэй кандидат, Россин габьяата врач, врачнуудай мэргэжэлдэ дээшлүүлхэ Эрхүүгэй дээдэ хургуулийн буряадай таһагай директор, Улаан-Удын медицинскэ колледжын директор, Түнхэн нютагаархитай "Саяан" бүлэгэй президент К.Ж. Маланов, Россин габьяата тренер, арадай нэһэрэй отаһиник, Россин Журналистнуудай холбооны гэгшүүн В.М. Сыдеев, Буряадай арадай уран зурааша, Россин искусствын габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Буряадай гүрэнэй шангай лауреат Ч.Б. Шенхоров гэгшэд болоно.

Эдэ зургаан хүбүүд, басагады манай республика дотор мэдэхгүй хон үсөөн байха. Бүхы наһан соогоо түрэл арадайнгаа түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаһанайнь түлөө хайндэрэй үдэшэ тэдэндэ зориулагдаһан амаршалгын дулаан үгэнүүд, дуу хатар гүйсэдхэгдэбэ, сэнтэй бэлэгүүд барюулагдаба. БГУ-гай багшанар С.Г. Ошоров В.Д. Патаева хоёр уран үгын, шог

зугаагай хүсөөр хайндэрэй үдэшые хүтэлбэрилжэ, тон хэрэгтэй урасхал руунь оруулжа шадаа гэхэдэ, буруу болохогүй. Хүндэтэ айлшад, залуушуул болон оюутад медицинскэ колледжын уужам залые багтахыса дүүргэжэ, амаршалгын үгэ, дуу хатар гүйсэдхэлгэ халуун алыга ташалган доро үнгэрбэ.

Нютагаархитай зүгһөө хүндэтэ ахатан В.Д. Таханов түрүүн үгэ абажа, "Үндэр амжалта туйлаһан түшэг үндэр Түнхэнэймнай урдаа хараха хүбүүд, басагаднай, ёһын зүбөөр мүнөөдэр үндэр ендэр дээрэ луужа байлад. Тэдэнэй хэһэн сэгнэшгүйг эхэ хэрэгые буряад зон хэзээдэн мартахагүй.

Ханай "Саяан" баабай магтаха, Хатан эжы Түнхэн сэгнэхэ" - гэхэн дулаан үгэнүүдые хэлэжэ, сэнтэй бэлэгүүдые барюулба.

Айлшадай зүгһөө ВАРК-ын түлөөлэгшэ Ц.Б. Цырендоржиев, БГУ-гай буряад хэлэ бэшгэй факультэдэй декан С.Ж. Балданов, Арадай Хуралай түлөөлэгшэ А.Д. Сундарон гэгшэд мүн лэ амаршалгын үгэнүүдые хэлэжэ, сэнтэй бэлэгүүдые барюулан байна.

Түнхэнэй аймагай Далахай хууриной хүбүүн, "Лотос" ансамблиин хүтэлбэрилэгшэ Дандар Бадлуевтай хамта, мэдээжэ дууша болон хатарша Түнхэнэй басагад Т. Холбоева, С.Банчикова, М. Ирдыеева,

дунда үндэр наһатай, Иалтын парадта гурбадахин хабаадаһан дайнай ба ажалай ветеран Б.Д. Ангархаев, ургаж абаа үетэйгэй зүгһөө оюутад О.Шобоева, С.Д. Андыкова болон олон тоото айлшад байгаа.

Иигэжэ нютагайнгаа ба бүхы буряад арадайнгаа дунда габьяатай байһанайнь түлөө тэдэндэ магтаалай ба баярай үгэнүүдые хүргэжэ, хүндэлжэ байха гэшэ тон дэмбэрэлтэ, буянгай хэрэг. Гэхэтэй хамта энэ хүндэлэлгын хайндэр үнгэргэхэдэ тон эдэбхитэйгээр хабаадаһан хүнүүдые дурдангүй гарахын аргагүй.

"Саяан" гэхэн Түнхэн нютагаархитай эмхидхэлэй бүлэг, олон тоото спонсорнууд - "Годли" гэхэн акционернэ бүлгэм (генеральна директорын - В.Н. Байминов), "Галчонок" гэхэн үмсын предпряти (директорын - Е.С. Бурдуковская), "Дали маркет" (директорын Д.Р. Шарбунаева), ВАРК, экологиин талаар гүрэнэй комитэдэй түрүүлэгшэ В.Е. Гулгонов, К.Ж. Маланов, А.Д. Абзаева болон бусад тон эхэ хубитаа оруулан байна.

А. ГЕРГЕНОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Түнхэн нютагаархитай "Саяан" гэхэн эмхидхэлэй бүлэгэй президент К.Ж. Маланов үгэ хэлэнэ; В.М. Сыдеевт бэлэг барюулагдаа. Г. САМБЯЛОВАЙ фото.

Теннис

УУЛЗАЛГА БҮХЭН- ШАНГА ТЭМСЭЛ

Теннисээр ветерануудай дунда Буряад Республикын түрүү эзэлхын түлөө заншалта болоһон, энэ удаа 5-дахы үнгэргэгдэһэн мурьсөөндэ 30-аа дээшэ наһатай Загара, Ивалгын, Хяагтын, Хориин, Мухар-Шэбэрэй аймагуудай Улаан-Удын 58 теннисист хабаадаба. Тэдэнэй дунда урда жэлүү Алас-Дурна зүгэй, Буряадай, Улаан-Удын чемпионууд байһа бүхэроссин мурьсөөнүүдтэ хабаадаһан спортын мастерну Юрий Кушнарёв ба Александр Мугдуев, спортын мастер кандидатууд "КАМАЗ" авто-түбэй слесарь Сергей Черепанов, БНЦ-гэй инженер-программист Татьяна Пурбуева, тэрэ эгэшэ, БГУ-гай доцент Ирина Филиппова, хүдоо ажал колледжын физкультурын багша Түмэн Цыренов, МВД-ахалагша лейтенант Наталья Серышева гэгшэд байгаа.

Хэдэн шанга уулзалганууд үнгэргэгдэжэ, түрүү хуури эзэлх теннисистнууд элирүүлэгдэбэ. Эдэ хэд бэ гэхэдэ, 30 наһатайшуулай дунда С.Черепанов, 40-49 наһатайшуулай дунда Ю.Кушнарёв, 50-59 наһатайшуулай дунда ВСГТУ-гай багш В.Жигитов, 60-аа дээшэ наһатайшуулай дунда БГУ-гай багш С.Ш.Чагдуров гэгшэд болоно.

Эхэнэрнүүдэй дунда 5-дахы жэлээ удаа дараалан Т.Пурбуева илажа гараба.

Эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэһэн наарна нааданууд Ю.Кушнарёв А.Мугдуев хоёр В.Бурлаков А.Волочинский гэгшэдые илажа, түрүү хуури эзэлбэ. А.Баторов В.Жамбал хоёр гурбадахы хуурида гараа.

Түрүүшынхыи үнгэргэгдэһэн холимог наарна нааданууд Т.Цыренов Т.Пурбуева хоёр шалгараа.

Энээнэй удаа 34 теннисист наһаараа илгарангүй, тон эрх теннисистыи элирүүлхын түлөө мурьсөө үнгэргэбэ. Э.Т.Цыренов булгание илажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэ Шангай хууринуудые В.Байхаев С.Цырендоржиев хоёр эзэлэ.

Эдиршүүлэй дунда Улаан-Удын чемпионой нэрэ зэргэ хүртэхын түлөө үнгэргэгдэһэн мурьсөөндэ 20-дохы хургуудай хурагша, спортын мастерта кандидат Андрей Власов хүбүү дундаһаа, 29-дохы хургуулийн хурагша Кристина Гаранкина басагадай дундаһаа илажа гараба. Шангай хууринуудые Андрей Кушнарёв (56-дахы хургуули), Александр Крайнев (47-дахы хургуули), Виктория Гарматарова ба Галина Пастушкина (48-дахы хургуули) гэгшэд эзэлбэ.

Республикын физкультура болон спортын талаар түбэй тэргэ ажалай болон дайнай ветеран Г.Н.Кормишкитай 65 жэлэй ой дашрамдуулан, Улаан-Удын политехническэ 27-дохы лицей спортивна зал соо теннисээр мурьсөөн үнгэргэгдэбэ.

Улаан-Удэ хотын болон республикын аймагуудай 80 гары спортсмен мурьсөөндэ хабаадаа. Тэдэнэй дунда спортын мастер, спортын мастерта 17 кандидат хүсэ шадалаа гуршалсан байна. Тиймээр уулзалга бүхэндэ шанга тэмсэл болоо тэмдэглэлтэй.

Эрэшүүлэй дунда 1996 оной Буряад Республикын чемпины Т.Мкртчян, В.Песков, Ю.Кушнарёв, Самбуудавга гэгшэд өөһө оһэдэһын наһанай илгаагаар хубаадаһан бүлэг соогоо түр хууринуудые эзэлэ. Эмэгтэйшүүл сооһоо МВД-гай хүдэлмэрилэгшэ Н.Серышева ба Буряадай эрдэмэй түб инженер-программист Т.Пурбуева шалгаржа гараа.

В. ВЛАСОВ

мурьсөөнэй ахамад суд

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэрхэ теннисист Александр Мугдуев.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Редактор А.Л. АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННОКОЛЛЕГИ: С.Д.РИНЧИНОВ (редакторай орлогшын), Б.М.Ж.БАЛДАНОВ (харюусалгата секретарь), Р.Б.ГАРМАЕВ (Буряад Республикын Президентын ба Правительствын аппарат), Д.Д.СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудые даагшад: Г.Х.ДАШЕЕВА, Ц.Ц.ДОНДОГОЙ, С.Д.ОЧИРОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, В.И.ЛИНГАЕВ (хэблэгэй директор).

Манай адрес:

670000, Улаан-Удэ,
Каландаринскийн
үйлэ, 23, "Буряад үнэн"
газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 2 хуудашан хэмжээтэй.

Индекс 50901.
Хэлэг 4317.
Хэблэлдэ
гушаагдаһан саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэхэн АО-до газетэ хэблэгдэ.

Директорийн телефон: 2-40-45.
Б-0079-дэхи номертойгоор
бүрдхэлдэ абтанхай.
Заказ № 7914.

Редакциин телефонууд: редакторай - 2-50-96, приёмнын - 2-54-54, редакторай орлогшын - 2-68-08, харюусалгата секретарин - 2-50-52, секретариатай - 2-62-62, таһагууд: үнэнхэлтэ болон политическэ асуудалнуудаар - 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-34-05, экономикын - 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, соёлой болон түүхын - 2-60-21 (даагшань), 2-57-63, залуушуулай, оюутанай ажабайдалай болон олонитын хүдэлмэрийн - 2-54-93 (даагшань), 2-69-58, мэдээлэлэй болон сонохолой 2-66-76, 2-67-81; корректорнүүдэй - 2-33-63, компьютерна түбэй - 2-66-76.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 2-49-94, бухгалтер - 2-23-67, нэхтэ - 2-33-05.